

Roma, Berlin hükûmetleri İspanya işini çabuk bitirmeğe karar verdiler

Hatay davamızın mahiyeti

Milletler Cemiyeti konseyinden makul itirazımızın kabul olunmasını bekliyoruz!

Aksi takdirde Türkiye hükûmeti, mühim kararlar vermek mecburiyetinde kalacaktır

TEVFİK Rüşti Aras Cenevrede 26 Eylülde toplanacak olan Milletler Cemiyeti konseyinde Hatay davamızı müdafaa etmek için yine yola çıktı. Sayın Vekile yol açıklığı hakkındaki dilekelerimizi sunarken bir kere daha bu müttefik davamızın bugünkü şekil ve mahiyetini gözden geçirmek istedik.

İşin mahiyeti meselesinde son defa Milletler Cemiyeti tarafından Hatay davamızı müdafaa etmek için yola çıktı. Sayın Vekile yol açıklığı hakkındaki dilekelerimizi sunarken bir kere daha bu müttefik davamızın bugünkü şekil ve mahiyetini gözden geçirmek istedik.

İşte cumhuriyet hükûmeti çok haklı olarak beynelmîlel komisyonun her şeyden evvel bir Türk ve Türkiye davası olan Hatay meselesinde bu garip ve bir taraflı vaziyetini protesto etmiştir. Bu itibar ile bu vaka Cenevre müessesesi kendi adına hareket eden intihabat komisyonun bu yanlış muamelesini tetkik edecektir.

Fikrimizce Milletler Cemiyeti intihabat komisyonunu bu tarzda hatalı bir yola sevkeden şey Suriyedeki Fransız mandasını Hatay idaresine şamil farz eden ve bu faraziye Türkiye'nin de kabul etmekte bulunduğunu zanneyliyen bir telkinden ileri gelmiştir ki bahse mevzu olan davayı selâmet ile muhakeme edebilmek için bilhassa bu esaslı prensibi unutmamak lazımdır.

Bu prensip noktasını daha iyi anlayabilmek için "Ansiklopedi Britanik" de Suriyedeki Fransız mandasının tarihine dair olan şu satırları dikkat ile okuyalım:

"Suriyenin işgalinden sonra - 1918 - 1922 arasında - bu kıtanın nasıl bir idareye tabi olacağı meselesi uzun zaman İngiltere, Fransa ve Suriye nasıyonalistleri tarafından münakaşa olundu. Nihayet Suriye mandası Fransaya verildi ve 1922 temmuzunun 24 ünde Milletler Cemiyeti konseyinde manda şartları tayin olundu. Fakat bu tarihten sonra araya bazı fasilalar girdi. Milletler Cemiyetinin kararı 1923 senesinin 29 Eylülüne kadar tam manasile müessir olmadı; tatbik olunamadı.

ASIM US

(Sonu Sa. 4 Sü. 5)

Hariciye vekilimiz dün akşam Cenevre'ye gitti

B. Tefik Rüşti Aras

Hariciye Vekili Rüşti Aras Milletler Cemiyeti konseyinin toplantısında bulunmak üzere dün akşamki trenle Cenevre'ye gitmiştir.

Hariciye Vekâleti kalem mahsus müdürü Refik Amir de Rüşti Arasa refakat etmektedir.

Hariciye Vekilimiz, konsey toplantısında Hatay intihabatına dair tahkik komisyonu tarafından hazırlanan raporun müzakeresi esnasında evvelce yaptığımız itirazları şifahi serdederek hükûmetimizin nokta-i nazarını serdedecektir.

Romanya yahudileri

Başvekil Goga uzakta bir yahudi devleti kurmalarını tavsiye ediyor

Berlin, 23 (A. A.) — Alman istihbarat bürosunun Bükreş muhabeirine beyanatta bulunan Goga, demiştir ki:

"Yahudi meselesinde bizim için bir tek kat'i hal çaresi vardır. Bütün Yahudileri henüz serbest olan bir arazide iskân etmek ve bizden mümkün olduğu kadar uzak bir Yahudi devleti kurmak."

Goga, şu sözleri ilâve etmiştir: "Yahudiler kendi çalışmalarıyla yaşamağa kabiliyetleri olduğunu isbat etmedikleri takdirde yaşamağa hakları olmadığı meydana çıkmış olacaktır."

Goga, bolşevizmin Romanyanın Atisi için daha büyük bir tehlike teşkil ettiği muhakkak olduğundan hükûmetinin ona göre icap eden ted-

(Sonu Sa. 4 Sü. 3)

Yunanistanda

Eski siyaset adamları memlekettten çıkarılıyor

Atina 23 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

İsyana teşvik eden beyannameler dağıtmak suretile memleketin sükûn ve asayişini ihlâl teşebbüs eyliyen bazı eski siyaset adamları, payitahtı terke davet edilmiştir.

İRAN

Kadınlığının inkılâbe kavuştuğu gün

İran kadınlığının inkılâbını gösteren en canlı fotoğraflar: Şahinşahın kızları prenses Şamse ve Aşrafe Pehlevi

Tahran (Hususi) — 8 kânunusani İran kadınlığının inkılâba kavuştuğu tarihtir. Bu bayramın bu sene ikinci yıldönümünü dost İranlılar büyük merasimle kutluladılar.

İran takviminde "17 Dey 1314", olarak kaydedilmiş olan bugün - ki bizim tarihimize 8 kânunusani 1936 dır - dost memleketin inkılâp hayatında büyük bir merhale teşkil etmektedir.

O gün, majeste Şahinşah, majeste imparatoriçe ve prenseslerle birlikte öğretmen okulunu açmış ve söylediği nutukta İran kadınlığına memleketin inkılâp

(Sonu: Sa. 4 Sü. 2)

Martta büyük taarruz yapılacak

Frankoya görülmemiş miktarda tank, tayyare gönderiliyor

Teruel sokaklarında görülen feci manzaralardan

Londra 23 (A.A.) — Sunday Referee gazetesi diyor ki: Amele partisi mebuslarından Ellen Vilkinsonun söylediğine göre Hitler ile Musolini mart ayında anchluss yap-

mak ve İspanyada büyük bir taarruza geçmek hususunda mutabık kalmışlardır. Bu faaliyetler Japonların İngilizleri telâşa düşürmek maksadile Hong-

(Sonu Sa. 4 Sü. 4)

Bulgaristan Türkleri

Ana vatana gelmeleri için Bulgar hükûmeti ile müzakerelere başlanıyor

Ankara, 23 (Telefonla) — Bulgaristanda oturan ve miktarı 1.5 milyona yaklaşan Türklerin anavatanına gelmesi hakkındaki Bulgar hükû-

kümetiyle kat'i müzakereler şubat içinde başlayacaktır. Başvekil Celâl Bayar, büyük ve

(Sonu Sa. 4 S. 3)

İstanbul Ankara muhtelitini yendi

Beşiktaş - Doğanspor maçından bir enstantane...

(Yazısı 9 uncusayfada)

Rus ihtilâlinin ilk günlerinde

Prens Gabriyel'in hatıraları: 2

Merdiven başında, iki nöbetçi askerden başka bir de bahriye askeri vardı. Bu asker hemen koştu, kapıyı açtı. Adamların arkasında Kerenskinin yaveri genç mülażim Kovanko duruyordu.

Kabul o kadar büyük merasimle oldu ki kendimizi Çarlık zamanında zannedebildik. Bir alay salonlardan girip çıktktan sonra en nihayet karşısına büyük bir oda çıkan karım içeri girer girmez bir alay zabıt ayağa kalkıyor, selâm duruyor.

Karım birdenbire birisinin yavaş sesle kendisine:

— Bonjur! dediğini işitiyor.

Dönüp bakıyor: Kerenski yanibaşında durmaktadır. Yüzü sapsarı keşilmiş, gözleri endişe ile mübhem bir bakış almıştır.

Prences:

— O! Bonjur! diye cevap veriyor. Birdenbire sizi görmedim.

Kerenski karıma yanmdaki odaya geçmesini söylüyor. Karım bana anlattığına göre, burası III üncü Aleksandr'ın dairesi olacak.

Kerenski bir koltuk geçiyor ve karım oturunca, soruyor:

— Ne emir var?

Karım, bir iki saniye düşünüyor. Sonra:

— Size bir şey danışmağa geldim, diyor. Ne yapayım diye soracaktım. Kendimizi Petrogradta pek emin hissetmiyoruz. Rahat yaşamamız imkân yok. Alman istilasından, kıtlıktan, bolşevik tehlikesinden o kadar bahsediyorlar ki! Gitmek istiyoruz..

Kerenski, itimat verici bir tarzda: — Endişeye düşmenize hiç sebep yok, diyor. Almanların istilâsı mevzu bahis olamaz. Ekmek meselesine gelince, Rusyanın başka taraflarında daha fazla ekmek mi bulacağımızı sanıyorsunuz? Bolşevik tehlikesi der seniz, sözüme inanım: böyle bir tehlikeyi aklınıza bile getirmek gülünçtür. İhtilâlcilerin sayısı çok az. Esasen, halk hiç onların tarafında değil!

— Fakat, memleket dışına gitmemize bir mani görüyor musunuz?

— Nereye gideceksiniz? Ne Fransa, ne İngiltere, hattâ ne de Japonya sizi istemez. İsveçte, Danimarkada krallar tahtlarında pek fazla kalamıyor. Yalnız bir Norveç kalıyor ki, oraya da doğrudan doğruya gitmek lâzımdır.... Burdan gizlice çıkmalı.... Finlandiyadan geçerek....

Burada Kerenski biraz sandalye - sinden doğruluyor, mülakatı bittiğini haber vermek istiyor. Fakat karım aldırış etmiyor. Kalkmak şöyle düşün, bilâkis koltuğuna daha fazla yerleşiyor. Bunun üzerine Başvekil mülakatı uzatmağa mecbur oluyor.

Karım:

— Biliyorsunuz ki, diyor, memleket dışına çıkmak için sizin bize tahriren müsaade vermeniz lâzım. Yine biliyorsunuz ki, paramız yok bizim, bütün servetimizi aldılar..

Kerenski:

— Pekâlâ, diyor, birini gönderin, yaverimden tezkereyi alsın, lâzımgeçen bütün diğer malumatı da size yaver verir. Zira, bugünlerde, hattâ belki bu akşam bir komisyon toplanacak, bilhassa Romanoflar ailesinin işlerini tetkik edecek. Fakat zannederseniz bütün nazırlar bu meselede aynı fikirdedirler. Bu komisyon bir karar verir vermez bütün resmi evrakımızı ve paranızı elinize alırsınız. Bu da iki üç günlük bir iş!

Karımı sarayın önünde beklemiştim. Kendisini ne büyük hürmetle teşeyi ettiklerini gözlerimle gördüm. Anlattıkları da bana çok büyük ümitler verdi.

Ertesi gün Petrogradtan ayrıldık ve yapılan vaadile memnun ve mesrur olarak Finlandiyaya gittik, beklemeğe başladık!

Bolşeviklerin ilk tezahüratını Finlandiyaya, bu ikinci gidışımızda gördük. Gazetelerin bütün bunlar ehemmiyetsiz şeyler, bolşevikler hiç muvaffakiyet kazanamıyor, reisleri hap-

se atıldı diye yazmalarına rağmen büyük bir endişe içinde bulunuyor - duk.

Hakikaten, günler geçiyor, Kerenski'nin vaadettiği cevap bir türlü gelmiyordu. Bunun üzerine, tekrar Petrograd'a dönmeye karar verdik. Tam ihtilâlin koptuğu gün Gacına'da, Büyük Dük Mihail'in evinde yemeğe davetli idik. En son dakikada, tevkif edilmek tehlikesini düşünerek, vazgeçtik.

Vazgeçtiğimiz iyi olmuş... Lenin iktidarı eline almıştı!

Top seslerini ve kışık sarayım bombardımanını bizim evden duyuyorduk. Çarskoe Selo'da merhametsizce bir katliâm başlamıştı. Her gece silâhlar hiç durmadan patlıyordu ki, bir müddet sonra alıştık ve artık farkında bile olmuyorduk.

Kardeşlerim sürüldü, memleket dışına çıkarıldılar. Şehirde büyük bir kolera salgını başlamıştı.

Bir gün bana, kolereden ölenler için mezar kazmak ve sokakları süpürmek emri verildi. Fakat, son dakikada, bulunduğum sıhhi vaziyeti gözönüne alarak, evimde kalmama müsaade ettiler.

Yaşamamız imkânsızlaşıyordu. Evimizi basıp araştırıyorlar, dostlarımızı tevkif ediyorlardı. Bununla beraber, beni hâlâ tevkif etmemişlerdi.

Fakat, o kadar korktuğum bu hâdise hiç ümit etmediğim bir anda oldu.

39.5 hararetle hasta yatıyordum. Evi asker bastı. Bu askerler Çeka tarafından gönderilmişti. Karım, iki gözü iki çeşme ağlayarak, beni, hiç olmazsa iyileşinceye kadar bırakmalarını yalıyordu. Fakat onlar dinlemek bile istemediler, kaba kaba cevap verdiler ve yüzüme karşı, Romanof'ların şimdiye kadar askerleri hiç düşünmemiş olduğunu, askerlere fena muamele etmekten, sürgüne göndermekten veya öldürmekten başka bir şey yapmadıklarını söylediler.

Yalnız, karımın benimle beraber Çeka'ya kadar gelmesine müsaade ettiler.

(Devamı var.)

* Uludağ'da bir meteoroloji istasyonu kurulmaktadır. İstasyon 2000 metre irtifada inşa edilmektedir.

Günlerin peşinden :

Acaba neden?

1937 senesi devlet bütçesi 230 milyon liradır; umumî bütçeyi tatbik eden memurlar kadrosunda 70,000 kişi vardır. Bütçe yekünü ile memurlar kadrosu arasında bir nisbet bulunması icap ediyorsa 30 milyon liradan ibaret olan vilâyetler hususî bütçelerinin 10,000 kişilik bir memur kadrosu ile idare olunması basit bir matematik ameliyesi ile anlaşılır.

Halbuki iş böyle olmuyor. 230 milyon liralık âmmе hizmeti 70,000 memur ile idare olunduğu halde 30 milyon liralık hususî idareler bütçeleri ancak 50,000 kişilik bir memur ordusu ile, yani umumî bütçeden maaş alan memurlardan 4,000 kişi fazla bir kadro ile tatbik edilebiliyor.

Bu vaziyet karşısında hatıra şu soru geliyor:

— Acaba aradaki bu nisbet sizlik neden?...

HASAN KUMÇAYI

Balkan tütün kongresi murahhaslarının Maltepe tütün enstitüsünde yaptıkları tetkikler esnasında murahhaslarımız ve inhisar memurlarımızla beraber alınmış vesimleri

Ankara hukuk fakültesi

Dört sene yapılmak istenmiyor mu?

Ankara Hukuk mektebinin de İstanbul fakültesi gibi üç yıldan dört yıla çıkarılmasının kararlaştırıldığı bu maksatla her iki müessesede de bazı intikal devreleri kabul edildiği malumdur.

Alman bu kararlara göre Ankara fakültesinin üçüncü sınıfı da bu yıldan itibaren mezuniyet sınıfı olmak lâzımgeliyordu.

Ankaradan gelen bazı haberler, bu mevzuun orada yeniden tetkik edilmekte olduğunu ve İstanbul Üniversitesi rektörü Bay Cemil'in de bu müzakerelere iştirak ettiğini göstermektedir.

Rivayetler, Ankara hukuk mektebi profesörler meclisi ekseriyetinin, oradaki fakülteyi üç yıl olarak devam ettirmeye meyil gösterdiğini anlatıyor.

İstanbul fakültesi uzun tetkik ve hassaten uzun ve acı tecrübelerden sonra Hukuk fakültesinin üç yılda istenilen kabiliyette mezun veremeyeceğine kani olmuş, yalnız Fransada üç yıl olan tahsil müddetinin orada da ancak nazari olarak üçten ibaret kalması davasının müeyyidesi olarak görmüştü.

Yeniden açılan bu müzakerenin netice vereceği şimdiden kestirilemez.

Muhakkak olan bir şey varsa, vereceği hak ve imtiyazlar müsavi olan bu iki müessesesinin tahsil müddetlerinde de bir beraberlik göstermesi lüzumudur.

Tütün konferansı

Tophane köşkinde toplanmakta olan şark tütünleri konferansı dördüncü celsesini yarın akdedecektir.

Rahatsızlığı dolayısıyla konferansa gelememiş olan Bulgaristanın tütün tüccarlarından mösyö Paleyefin bu toplantı da hazır bulunması beklenmektedir.

Konferansın kuvvetli bir ihtimale göre bu hafta sonuna kadar işini bitirecek dağılacaktır.

* BEYOĞLU HALKEVİNDEN :

1 — 25-1-938 salı günü akşamı saat 18,30 da Evimizin Tepebaşıdaki merkez binasında bay Semih Mümtaz tarafından (Adabı muâşeret seri 3) adlı bir konferans verilecektir.

2 — Herkes gelebilir.

* Otobüs meselesi hakkında mülkiye müfettişleri tarafından hazırlanan tahkikat evrakı bazı noktaların tahkiki için geri iade edilmişti. Tahkikatın bu hafta biteceği tahmin edilmektedir.

Haftalık piyasa

(KURUN İKTİSAT MUHABİRİ YAZIYOR)

Yılbaşından sonra piyasaya çöken durgunluk yavaş yavaş kaybolmağa başlamış, eskisi gibi ferahlamağa yüz tutmuştur.

Yurdun muhtelif ziraat mntakaların dan İstanbul piyasasına gelen haberler herkesi sevindirmektedir.

Bu haberlerin bir kaç tanesi şunlardır: Her tarafta kışlık ekimi bitirilmiştir. Zararlı hayvanlarla şiddetli bir mücadelede geçilmiştir. Ege mntakasında yeni bağlar kurulmaktadır. Bu mnta - kada meyve ve ağaçların dikilmesi de bir hayli artmıştır. Portakal mahsulü ta mamiyle toplanmış, piyasaya arz edilmiştir.

Hafta içinde gelen mallar

Bu hafta içinde İstanbul piyasasına muhtelif mntakalardan külliyyetli miktarda mal gelmiştir. Bu arada Adapa - zarından 30 bin kilo mısır, beyaz mısır - sırların kilosu 4.37.5 kuruştan, sarı mısır - sırların kilosu da 4.25 den satılmıştır. Bu fiyat geçen haftaya nazaran iyidir. 26500 kilo kuru fasulye gelmiştir. Bundan başka iki bin kilo iç badem, 26500 kilo kuru fasulye gelmiştir.

Ayrıca gelen mallardan iç cevizin kilosu 33,50 - 34 kuruştan satılmıştır.

Toptan satışlar

Bu hafta piyasada toptan pamuk yağı toptan kilosu 33, beyaz peynir 39 - 40, kaşar peyniri 57 kuruştan satılmıştır.

Kuş yemi 7,05 kuruşa düşmüştür. Şehrimize bundan başka 15 bin kilo çavdar, 45 bin kilo un, 22 bin kilo beyaz peynir, 85 bin kilo yulaf ile 100 bin kilo darı gelmiş ve mühim bir kısmı ihraç edilmiştir.

Tiftik stoku

İstanbul ve Anadolu piyasalarında 27 bin balye tiftik stoku bulunduğu haber verilmektedir. Önümüzdeki haftaya kadar Almanyaya 15 bin kilo tiftik ihraç olunmuştur. Ayrıca Japonyaya da 25 bin balye tiftik gönderilmiştir.

Ziraat bankası piyasaya buğday çıkardı

Şehrin günlük ihtiyacı 25 bin vagon olduğu halde hafta içinde bazı değirmenlerden buğday alınmamıştır. Bu yüzden buğday piyasasında durgunluk bu hafta da devam etmiştir.

Fakat Ziraat bankası her yıl olduğu gibi bu yılda derhal piyasada nazım rolünü oynamağa başlamış, bu durgunluğu gidermek için mühim miktarda piyasaya buğday çıkarmıştır.

Fiyatların bu suretle düşeceği etrafında yapılan tahminlere de bir set çekilmiştir. Bu hafta vasatı olarak yumuşak buğdaylar, 5,25 - 5,28 den sert buğdaylar 5,22 den, arpalar 4,10 - 4,12 den, çavdarlar da beş kuruştan muamele görmüştür.

Zahire borsasında muameleler 12 de bitecek

Zahire borsasında ötedenberi saat 1 de biten muamelelerin görülen lüzum üzerine 12 de bitirilmesine karar verilmiş, keyfiyet alâkadarlara tebliğ edilmiş. Bu arada nümünelerin bile 12 den sonra dolatılmayacağı ayrıca bildirilmiştir.

İhracat maddeleri

Buğday ihracatı en ziyade Mersin limanından yapılmaktadır. İstanbul limanından buğday ihracatı o kadar hareketli değildir.

Arpa için yeniden talepler alınmaktadır. Ayrıca yulaf üzerine İngiltere - den de mühim talepler vaki olmaktadır.

Yaş ve kuru meyveler

Kuru meyve piyasası mevsimi geçmiş addolunmaktadır. Bundan sonra yavaş yavaş fındık ve ceviz satışları azalacaktır. Yaş meyveye gelince, Alman firmalarından bir kısmı cenup limanlarımızdan taleplerine devam etmektedir.

Bu arada Almanyanın yeniden iki yüz bin sandık portakal alacağından bahsolunmaktadır.

Amasya elmaları bu yıl miktar itibarıyla geçen yıldan azdır.

Mavnalarda bu elmalar elli kuruş kadar satılmaktadır. Muhtelif yerlerde yedi buçuk kuruşa kadar satılan elmalar da vardır.

Tatsız elmalar en ziyade Suriyede ve Fransadan istenilmektedir.

Fransızlar bu elmalarla elma şarabı denilen bir nevi şarap yapmaktadırlar. Nüde elmaları ile Rize elmaları Alman piyasasından istenilmektedir.

Yağ, ve zeytinyağ piyasaları

Trabzon yağının toptan kilosu kuruştan satılmaktadır. Trabzondan gelen yağlardan soğuk hava depolarında bekleyen yağın kilosu 85 kuruştur. Hafta bu mntakadan gelen yağın miktarı 30 - 40 kiloyu aşmamaktadır.

Bundan evvel yağın kilosu 62 kuruştur. Son zamanlarda havaların bozuk olması yüzünden İstanbul piyasasına yağ gelmemiş, tüccarlar da ellerindeki mallarını bu suretle daha fazla kıymetlendirmek satmağa başlamışlardır. Bundan başka zeytin yağ fiyatlarında derpey düşmeğe başlamıştır. Asma bakkallarında zeytin yağ 50 kuruşa satılmaktadır. Halbuki mahalle bakkallarında zeytin yağ halâ 60 kuruştan satışa düşmemiştir.

İtalya ile aramızda

Tesbit edilen altı aylık kontenjan listesi

Türk - İtalyan ticaret anlaşması maddesine 1938 yılının tesbit edilen altı aylık kontenjan listesi Ankaradaki şehrimizdeki iktisadi kâirelere gönderilmiştir. Bu listeyi ehemmiyetine binaen aynen aşağıya yazıyoruz:

İtalya tavuk yumurtası için 3 milyon lîre, taze balık için 3 milyon, şeker bulâsası için 150 bin, arpa (mevsim mahsulü) 9.750.000, isimleri zikredilmiyen tohumlar için 8.775.000, kuru sebze: 500.000, kuru üzüm: 500.000 kuru meyve: 935.000, yağlı tohumlar için 150.000, zeytinyağı (mevsim mahsulü) 5.250.000, ham pamuk: 3.500.000, yıkanmamış ve yıkanmış yün: 750.000, yün kaskam ve parçavrası: 325.000, ipek kaskam ve parçavrası: 325.000, kromit: 500.000, kurşun maden cevheri: 1.500.000, kire: 650.000, afyon: 1.250.000, boyalar ve tantenli maddeler: 500.000, küçük imaline yarayan ham deriler (mevsim mahsulü): 200.000 yulaf: 5.625.000, kepek: 735.000 lîrelik kontenjan verilmiştir.

Bundan başka, muhtelif av hayvanları için 7000, çavdar için 16.000, sirke veya salamura: 1600, nebati yağlar, sisam yağı, 870, balmumu (işlenmemiş): 10.250, ham kil: 1000, yünden mamul şallar, örtüler: 1600, çimento maden cevheri: 251250, hurda demir ve çelik: 48.880, tekerlek bakır: 8.850, teshin için makine ve cihazlar: 500, elektrik akümülatörleri: 500, fundan mamul makine ve aksamı: 650, diğrğin kestane kereste: 1.107980, diğer nevi adi kereste: 233.100, uzunluğunca dört köşe yontulmuş ve destere ile kesilmiş adi kereste: 105.200, iyi kalite kereste: 8.850, işlenmiş kemik: 27.800, salp parafini: 56.5000, zambak, reçine: 320, toz haline sokulmuş nebatlar ve bunların kısımları: 2.750, çubuk ve toprak halinde gümüş: 10.2000, poselen ve gümüşten sofra takımı: 350 lîrelik kontenjan verilmiştir.

* Palamut akını gene başlamıştır. Bu ilimanda tutulan palamutların sayısı 200.000 civittir. Bunlar İtalyan ve Yunan gemilerine satılmıştır.

* İlkokul muallimlerinin henüz verilmeyen kıdem zamları için esaslı tesciblere girişilmiştir.

Biraz şaka

Radyo sanatkârları-
mız arasında

Yazan: Dr. Cemil Süleyman

Hasta iken yazmıştım:
Nazar mı değdi ne oldu? Bir kaza
geldi, bacagımı kestiler. Beş aydan
beri bir torba et ve kemik halinde ya-
takta yatıyorum. Başımın ucunda has
sas bir radyo var. Hepinizin nefes a-
lıklarını, bazan bir şeye kızıp burnu
nuздan soluyuşunuzu, uykuyu bastırın-
ca genelriniz ayrılıp esneyişlerinizi,
bir şeyi yerken dudaklarınızın şapır-
tımını konferansçıların kâğıt hışırtı-
larına kadar her şeyi, yanımda gibi
görüyor ve duyuyorum.

İspiker gözümün önüne geliyor.
Bu zati hiç görmedim ama, bana öyle
geliyor ki iri yarı etine dolgun, bıyık-
ları ütüli, boğazına düşkün, yüreği
geniş, kalender bir tiptir.

Her akşam bir gramofon gibi ken-
dini kurar, başımın içindeki plâğı ay-
nen tekrar eder:

— Muhterem dinleyinler, burası İs-
tanbul radyosu... Eminönü Halkevinin
radyofonik temsili bitti üç dakika son-
ra, Ömer Rızanın arabça söylevini din-
leyeceksiniz.

Ah o Ömer Rıza.. Zavallı içli hatip!
Söylevini başlarken hazin bir iç çekışı
var insanın merakına dokunuyor, Ah,
bu derdi nereden başıma sardım. Di-
yor gibi geliyor. Zannediyor ki Suri-
yelilere lâf anlatmağa o mecburdur
Çünkü oralarda benim gibi çok yaşa-
mıssa o bilir ki Suriyelilere lâf anlat-
mak mümkün değildir. Anlıyorsa gibi
görünürlük, gözlerinin içi güler
yüzünüzü bakarlar, tasdik ediyor gibi
başlarını sallıyorlar, siz arkanızı döndü-
nüz mü, birbirlerine bakışarak gülü-
ğüler, yüzünüzü çevirir çevirmez, der-
hal sadade gellirler, yine gülerler, yi-
ne başlarını sallıyorlar, Kimbilir Ömer
Rızaya da sekiz buçukla dokuza çey-
rek kala arasında, ne kadar günler ve
ne kadar başlarını sallayanlar vardır!..

Bayan Vedia veyahut Bedia Rıza,
Ömer Rızanın kızı mı kardeşimi onu
bilmem, Fakat yanımda olsa kolunu
dürteceğim, gözlerini aç kızım, şarkı
söylüyorsun,, diyeceğim geliyor. İnsan
şarkı söyleyince ya Eftalya gibi sahne-
yi gümbürdetmeli veya Safiye hanım
kızımız gibi ruhun derinliklerinde a-
kılar yaparak bülbul gibi ötmeli, Ne-
dir o kuşyudan ses gelir gibi derin derin
inleyişler, içini çekişler... Karşıdan bir
yastık göstereleler, içi geçecek, gözleri-
ni kapayıp başı mürsilenin üzerine dü-
gecek gibi... Fakat, ne tatlı, için için de-
rinleşiyor gibi hisli ve yanık bir sesi
var. Daha derinden duyacak gibi başı-
mı radyoya dayıyorum. Ondan zevk a-
lıyorum, grda alıyorum..

Rifat ve arkadaşları... Birbirlerine o
kadar uygunlar ki arkadaş dediğin
de böyle olur. Hep bir ağızdan söylüyor-
lar, sanki bir elle çalışıyorlar. Tenni ten-
ni tennini trêlâm... Tekkedenmiyiz a bi-
rader?... Ağır şarkı anladık ama, mana-
sı ne?..

Buy Julidem olup serde ankalar
nesi.. Herifin saçları aşkıdan olacak,
çalır gibi dikilmiş, leylek mutfak bacası
zannetmiş, gelmiş yuva yapmış... Bu-
nun belâgat neresinde?... Münir Nuret-
tin bey oğlunu görmüyorlar mı?... O
hiç böyle can sıkıcı şeyler söyler mi?...
Bir bahçeden bir bahçeye salla yeme-
nim.. Esmerim kuyuma bana, bak neler
alayım sana... Gördün mü dinlenecek
şarkıyı... Zevkten neşeden insanın içi
aşıyor... İnce çocuk, zarif çocuk ves-
selâm..

Ya o musikişinasların Musolinisi, Bi-
nem efendi Beybabamızı. Gözlerini açarak
yumruklarını sıkarak, sahnedan aşağı-
ya bir gükreyişi var, insan kendini sirk-
te zannediyor. Kafes arkasında ihtiyar
kaplan gibi, insana bir zarar belmiye-
ceğini bildiği halde ihtiyarsız olarak se-
sini kesiyor, kadehleri masaya bırakı-
yor, onu dinliyor, alkışlara bakmayın,
neşeden hayranlıktan değil, şaşkınlık-
tan...

Bayan Safiye.. Ben onun sesine yü-
zünü görmekten aşık olmuştum.

Arabistanda iken onu plâklarda din-
lerdim. İstanbula ilk döndüğüm gece,
İlk işim onu görmek için Çarşıya git-

mek oldu. Bilmem niçin o gece karalar
giymiş, bir sevdiğini kaybetmiş kadar
hazin ve matemli görünüyordu. Yüksek
yakalı, uzun kollu, siyahlara bürünmüş,
dört arkadaşı daha vardı. Herbiri birer
azize gibi gözleri tavanda, elleri bağlı,
şarkı değil sanki aşır okuyorlardı. Oku-
dar ağır başlı idiler!.. Acaba radyoda
şarkı söylerken de sahnede göründük-
leri gibi ellerini bağlarlar sandalyadan
ayaklarını sallandırıyorlar diye düşün-
üyordum. Telgraf tellerinin üstünde kır-
langıçlar gibi, o ne düzgün oturuyor
yarabbi!.. Mezûrlü ölçüle, birinin is-
karpininin ucu, ötekenden birsantimetre
ileride değildi. Üvertürlerde, bellerin-
den tellerle birbirlerine bağlı gibi, bir
anda ayağa kalkarlardı, hepsi bir şekilde
ellerini kavuştururlardı, baş parmakları
ile oynuyor gibi sinirli hareketler yapar-
lar, mendili bukerler, sol ayaklar dai-
ma ileride öne doğru acayip bir vaziyet
alırılar. Şeytan der ki çık sahneye... Tut
omuzlarından, bir sağa çevir, bir sola..

Muallâ hanım kızımı görmüyorlar
mı?... Bir geli gibi uzun eteğini sürü-
yerek, saltanatla bir sahneye çıkışı var
Kürklü eteği, uzun bombeli kolları, sü-
lün gibi ahenkli ve edalı yürüyüşü ile
sahnelerde kraliçe rolü yapan sanatkâr-
lara benziyor. O ne derin bakış, o ne
azametli süzülüş yarabbi?.. Kadın de-
ğil, bir sihir ve cazibe kaynağı!..

Yalnız o mu Eftalyeyi andırıyor, Eft-
alye mi ona benziyor. İnsan birine ba-
karken ötekini hatırlıyor. Jestler, inti-
hap edilen şarkılar. Mintarafilâh birbi-
rine ne kadar benziyor. Şahane gözler,
yukardan bakışlar, baş eğişler, mültefi-
tane gülüşler...

Ben onun yerinde olsam, evde ayna-
nın karşısına geçerim. Eftalye başını
yukarı mı kaldırır, ben aşağı eğerim
o sağa mı bakardı, ben sola bakarım.
O surat mı asardı, ben kahkaha ile gü-
lerim..

Safiye hanım kızımı görmüyor mu?...
Sahneye çıkarken dünyaya neşe saçı-
yor, dişlerini gösterirken şimşek çakı-
yor gibi..

Onu Japon pazarından alınmış, mini
mini otomobile binerken gördüm. Ar-
kasından demet demet çiçek yağıyor, el-
lerinde zarif buketler taşıyan smokinli
garsonlar, otomobilin etrafına diziliyor,
şapkalar çıkıyor, başları eğiliyor, araba-
nın içi buketlerle doluyor. Gül'lerin lâ-
lelerin krizantemlerin arasında, etrafa
neşe saçarak, tebessüm ettikçe şimşek-
ler çakarak Taksim bahçesinden bir çı-
kışı var, Sara bernar Lâdam o Kamel-
yadan dönüyor gibi.

Fakat kimbilir, belki o zavalının da
bir derdi vardır. İhtimal niçin sarışın ya-
ratılmadım diye üzülür..

Hiç üzülmeye kızmı... Sarışınlar da ni-
çin esmer yaratılmadık diye esef ediyor-
lar. Yazın plâjlarda görmedin mi?... Sa-
na benzemek için nelele katlanıyorlar?...
Bütün gün güneşte yanyorlar, kedi yav-
ruları gibi kumlarda yuvarlanıyorlar,
terliyorlar, kavruluyorlar, ne yapsalar
yine senin gibi olamıyorlar.

Sonra işin ucunda fındık var, badem
var, fındık var... Onu da unutma...

—4 Nisan 1937— Cihangir

Dr. Cemil Süleyman

* Asfalt yola çevrilecek caddelerin pro-
jesi tamamlanmıştır. Bunların mik-
tarı 14 dır.

Değişen Yalova

Eskiden yalnız yazın ziyaret uğrağı olan Yalova
Şimdi bütün mevsimlerde can atılacak bir yer oldu

(Yalovaya sureti mahsusada gön-
derdiğimiz muhabirimizden) — Bura-
da "Akınspor,, klübünde öğretmen
Kerami Tunçokun idaresi altında mü-
kemmelen bir bando teşekkül etmiş. Ban-
doyu teşkil edenler arasında hamal ve
bakkal çırakları bile var. Bunlar gün-
düz işlerini bitirdikten sonra temiz
üniformalarını giyerek "Akınspor,, un
bir odasında toplanıyor ve en zor mu-
siki parçalarına varıncaya kadar öğ-
retmenlerinin idaresinde çalışıyor, ders
görüyorlar. Mauyyen bir saatten son-
ra da bir cazband takımı kuruluyor ve
eğleniliyor..

Eski bir deniz subayı olan öğretmen
Kerami ile görüştüğüm zaman bana
bir hatırasını anlattı:

— Bir ecnebi memleketteydim, de-
di. Ayakkabılarımı boyatıyordum. Bo-
yacıların ısıklıa, "Travyata,, ve "Toska,,
gibi musiki parçalarını mükemmelen
çaldığını öğittim. Buna nasıl muvaffak
olduğunu kendisine sorunca şu cevabı
verdi: "Siz benim boyacı olduğuma
bakmayınız. Biz hepimiz şöyle böyle
birer musikişinas sayılırız. Zevk ve he-
ves bize musikiyi de öğretmiştir. Ora-
da ayakkabı boyacılarından bir müzisyen
çıktığı gibi ben de bizim memleketimiz
de arasında hamallar bile bulunabilen -
bir sanat grubu teşkil edilebileceğini
isbat ettim,,

Ben onların yanına girdiğim sıralar-
da, Yalova müddeiumumisi tarafından
yazılmış bir gençlik marşının öğret-
men Kerami elile bestelenmiş notasını
ettid ediyorlardı. O gün Yalovayı şe-
reflendirecek olan Büyük Önder Ata-
türkü karşılacakları esnada çalacaklar-
dı..

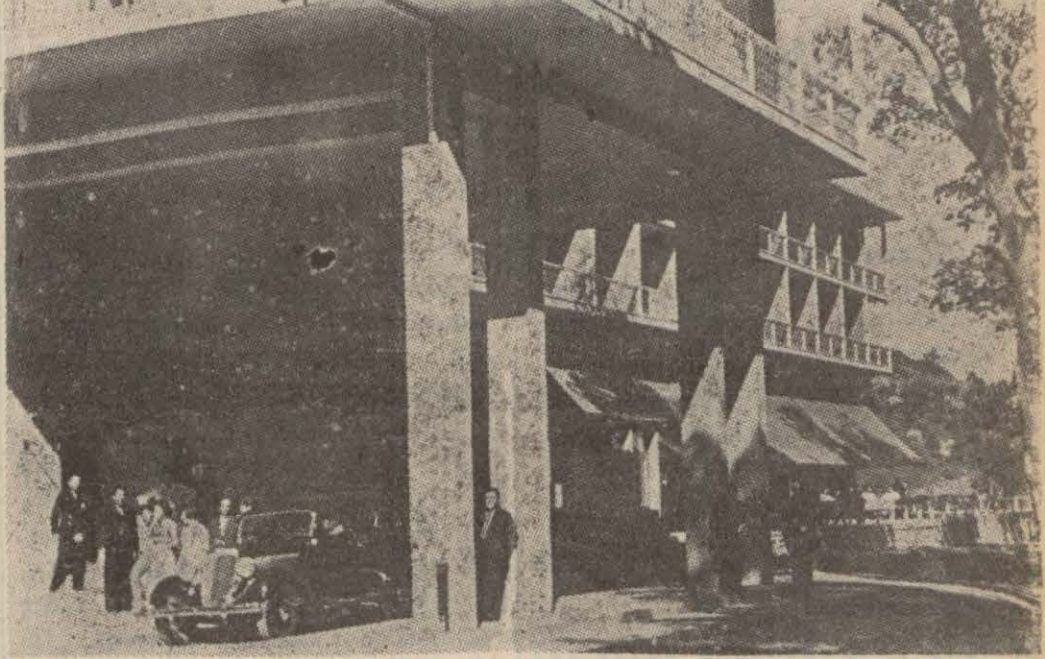
"Akınspor,, un hemen karşılarına
düşen Yalova karakoluna uğradım. Gay-
et zeki ve çalışkan bir komiseri bu-
lunan bu karakol, temiz ve muntazam
olduğu kadar da sessiz bir yerd. De-
nebilir ki Yalova, zabıta vakaları he-
men hiç derecesinde az olan bir ilçemiz
dir.

Karakolun yanı başında mesai saat-
lerinin dakikası dakikasına çalışan
gençlerle mücehhez bir posta telgraf
şubesi var. Yalovaya beni götüren vapur,
az sonra dönecekti. Dönüş daki-
kasına varıncaya kadar İstanbul yolile
gidecek her yere mektup alarak hemen
o vapura yetiştirmek için göstermedik-
leri dikkat ve isticak kalmıyor.

Bundan başka her gün gece yarıla-
rına ve fevkalâde vaziyetlerde sabahlara
kadar çalışan posta ve telgraf memur-
larının - Yalovanın bütün diğer nazik
memurları gibi - gazetecilere göster-
dikleri kolaylık bilhassa kaydetmeğe
değer.

Yalovada bir de "Memurlar klübü,,
diye ayrıca bir klüp var. Yalova me-
murları aylıklarından ayda asgarî 25
kuruş vermek suretile bu ictimai bu-
cağı yaşıyorlar. Akşamları yemekten
sonra orada toplanıyorlar. Klübe mun
tazaman gündelik gazeteler geliyor. Ki
taplar alınmış Bazan Yalovanın genç-
ciddi ve muktedir kaymakamı Hüsnü
Erkin de "Memurlar klübü,, ne gele-
rek arkadaşlarıyla hasbihal etmektedir.
Hulâsa d'ğer ilcelerimize bir örnek
teskil edecek kadar lüzumlu, güzel ve
samimi bir köşe..

Mevsim kış olmak dolayısıyla bugün
Yalova otellerinde o kadar ahali yok.
Bununla beraber, Yalova seferi yapan
"Akay,, vapurları, İstanbul ile o güzel

vaka arasında büyük bir kalabalık gö-
türüp getiriyor. Orası, pazarı işlek ve
ticareti bereketli bir ilçemizdir. Bunu
ilâve olarak bugün tamamen değişen
bir yeni vaziyet var: Eskiden umumiyet
itibarile yalnız yaz mevsimine mahsus
bir ziyaret uğrağı gibi görünen Yalo-

va, bugün, kaplıcalarda kurulan ve ilk
misafirini Büyük Önderimiz Atatürkün
teşkil ettiği "Otel Termal Yalova,,
gibi çok modern bir müessese dolay-
sile, senenin bütün mevsimlerinde can
atılacak bir yer halini almıştır.

Şehir haberleri

POLİSDE

Sokak ortasında eroin
çeken adam

İnhisar memurlarından Galip ve Ke-
mal dün akşam saat 22 sularında Kü-
çükpazarda Davutpaşa yoluşundan ge-
çerken Takfur adında birinin sokak or-
tasında eroin kullandığını görerek ya-
kalamışlar ve üzerinde bir miktar daha
eroin bulunmuştur.

Takfur, eroini kömürcü İbrahim ve
İhsan adında iki kişiden aldığını söyle-
miştir. Bunlar da yakalanmıştır.

Ka'ircioğlu hanındaki
yangın

Evvelki akşam çıkan bir yangın bü-
tün bir semti korku içinde bırakmış ve
bu arada Katırcioğlu hanının üst katı
tamamen yanmıştır.

Yangın etrafında müddeiumumilik
ve polis tahkikata devam etmiştir.

Fakat yangının neden çıktığı henüz
anlaşılamamıştır.

Han ve içerdeki yanan mallar Danış-
sigorta şirketine sigortalıdır. Yangın-
da bir kast olup olmadığı da ayrıca tet-
kik olunmaktadır.

Meryem henüz bulunamadı

Emniyet umum müdürlüğü İstanbul
da kaybolan bir kızın kaybolmasına ait
sebeplerin meydana çıkarılmasını İs-
tanbul emniyet direktörlüğünden iste-
miştir.

Bu kız Kumkapıda Havuzluhamam
sokakında 47 numarada oturan Madam
Serpuhinin kızı 17 yaşlarında Meryem
dir.

Fakat İstanbulda yapılan bütün araş-
tırmalar neticesiz kalmış, İstanbul za-
bıtası İzmir zabıtasına müracaat ede-
rek Meryemin oraca tesbitini istemiş-
tir.

* Fatih'te Haydar caddesinde beş
numaralı evde oturan Rüstemin odası-
na yangın çıkmış ve genişlemesine mey-
dan verilmeden söndürülmüştür. Yapı-
lan araştırmada yangının soba borula-
rındaki kiviçimlerden husule geldiği
anlaşılmıştır.

KÜLTÜRDE

İlk okul çocuklarının
diş tedavisi

İlk okul çocuklarının diş tedavisi i-
çin biri Fatih'te dileri de Üsküdar'da iki
diş kliniği kurulmuştur.

Fatih kliniğinde diş doktoru öğret-
men Hayrettin Uras, Üsküdar kliniğin-
de Bay Suat çalışmaktadır.

Bu yıl bin beş yüz talebenin dişleri
doldurulacak ve temizlenecektir.

İKTİSADİ MAFİFİLDE

Hayatı ucuzlatmak için yapılan
tetkikler

Hayatı ucuzlatmak için yiyecek mad-
delerden, sonra giyecek maddelerinde de
ucuzlatılacağı haberleri her tarafta bü-
yük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Gerek yiyecek, gerek giyecek mad-
delerin tetkikleri bir kaç noktadan ya-
pılmaktadır.

Yiyecek ve giyecek maddelerde han-
gi ellerde pahalılık baş gösteriyor, 2 —
Bunların maliyet fiyatları ne kadardır,
3 — Ucuzluk nasıl temin edilecek?

Bu tetkikler muhtelif noktalardan ya-
pılırken bilhassa yerli malların ucuz-
latılması gözönünde bulundurulmakta
ve halkın ihtikara kurban gitmemesi
nazarı itibara alınmaktadır.

Balık tekrar bolladı

Senenin en çok balık tutulan mevsi-
minde bulunuyoruz. Evvelki gün ba-
lıkhaneye 200 bin çift balık getirilmiş,
ve kısa bir zamanda hemen satılmış -
tır.

Fiyatlar çift sayısı ile 6,25 - 7 kuruş
arasındadır.

Palamutların hepsi izmitten gelmiş-
tir. Balıklar izmit civarını kendilerine
yatak yaptıkları anlaşılmıştır.

Bugün de çok miktarda balık gele-
ceği umulmaktadır. Yalnız turfanda o-
larak Kalkan balığı gelmiştir.

Fiyatlar toptan 50 - 60 kuruş arasın-
dadır.

Ankaraya gönderilecek balıklar

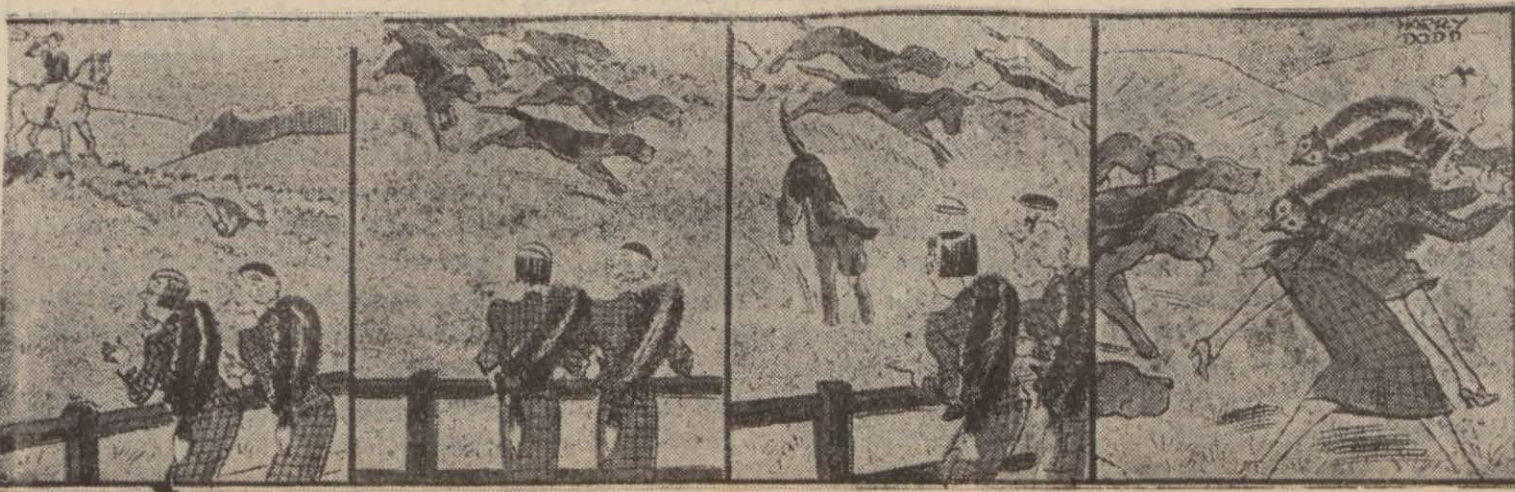
Devlet demir yolları Ankaraya gi-
derecek balıkları saat 14 de kadar kabul
etmekteydi fakat balıkların 12 ye ka-
dar Havdarpaşaya teslim edilmesi lâ-
zım geldiğini balıkçılara bildirmiştir.

Balıkçılar tesbit edilen bu saatin de-
ğiştirilmesi hususunda alâkadar ma-
kamlara baş vurmuşlardır.

* İngiliz bandıralı Pilitiri vapurunda
nöbet bekleyen muhafaza memurların-
dan 1689 numaralı Bay Tahsin altı met-
re irtifanda bir yerden aşağıya dü-
şerek yaralanmıştır.

* Yine Şehremininde Nevbahar ma-
hallesinde oturan Kemal adında birinin
üzerinde de bir miktar esrar çıkmıştır.

Kemal yakalanarak tahkikata başlan-
mıştır.

Tavsandan Tilkive

Macar Başvekilinin beyanatı: Milletler Cemiyetinden çıkmamızı kimse istemedi

Budapeşte 23 (A.A.) — Ayan ve mebusan Hariciye encümenlerinin müş terek bir toplantısında söz söyleyen Hariciye nazırı B. de Kanya ezümle demiştir ki:

"Budapeşte Üçler konferansı, İtalyanın, Akdenizde meşgul bulunması dolayısıyla Orta Avrupa meseleleriyle uğraşacak vaziyette olmadığını ve bu sebepten Roma protokolunu imza eden devletler arasında teessüs eden irtibatın mahsus surette gevşemiş bulunduğuna hakkındaki şayiaları tamamiyle tekzip etmiştir.

Avusturya ve Macaristan tarafından

Çin - Japon harbi Çinliler dün ani bir taarruza geçtiler

Tokyo, 23 (A.A.) — Dün öğleden sonra bazı mebuslar, mareşal Çankayşek hükümetine karşı Japonya'nın illerde itihaz etmek niyetinde bulunduğuna hattı hareket hakkında hükümete bazı sualler tevcih etmişlerdir.

Ezümle Minseito partisi, şefle rinden Kavaski, Japonyanın artık bundan böyle milli Çin hükümeti ile alakadar olmamak hakkındaki kararını bildiren 16 kânunusani hükümet beyannamesini mevzuubahse ederek demiştir ki:

Hükümetten bu husustaki fikrini sarıh surette bildirmesini talebedim. Zira bu vesika, eğer üçüncü devletler tavassut ederler ise, hükümetin Çankayşek ile yeniden temasa ve müzakereye geçmek ihtimali olduğunu telmih eder mahiyettedir.

Başvekil Prens Konoje buna verdiği cevapta şunları söylemiştir.

Japonya, Çini yabancı memleketlere ve yabancı sermayeye kapamak niyetinde değildir. Fakat diğer taraftan Japon hükümeti bundan sonra artık katıyen milli Çin hükümeti ile hiç bir sulh müzakeresine girmeyecektir. Japon hükümeti, Çankayşek idaresine karşı, bundan sonra lüzumu takdirinde ancak harp ilân edebilir.

Sanghay, 23 (A.A.) — Tientsin-Pukeu demiryolu cephesindeki sükun, bugün Çin kıtalarının ani bir taarruzu ile ihlal edilmiştir. Çinliler bu taarruz neticesinde, Yengo-vun 20 kilometre cənubundaki Kain Lagslatien'i geri almışlardır.

Çin kıtaları, garpten ve cenuptan Tsining üzerine de taarruza geçmişlerdir.

Kral oğluna denizcilik nişanı verdi

Bükreş 22 (Hususi) — Kral veliaht prens Mihaele denizcilik nişanı vermiştir.

Nesredilen tebliğde, prensin, Yunan veliahtının düğünü münasebetile Yunanistana giderken Karadenizde tutulduğu fırtına esnasında büyük cesaret ve sükunet gösterdiği, tayfalara yardım ettiği işaret olunuyor.

Radio harbine Amerika'ya gidiyor

Vaşington, 23 (A.A.) — Salahi-yettar mahfellerde söylendiğine göre Roosevelt Cenubi Amerikada İtalyan ve Alman propagandasıyla mücadele etmek üzere devlet tarafından bir radyo istasyonu tesis edilmesi hakkındaki projeyi tasvip etmiştir.

* Balıkcıların Nafia vekâletine yaptıkları bir müracaat üzerine, Ankara'ya ve hat boyundaki şehirlere gönderilecek balıkları saat 14 de kadar idareye teslim etmeleri kabul edilmiştir.

* İktisat vekili Şakir Kesebir bir iki güne kadar şehrimize gelecek denizbank

Berlin - Roma mihverine karşı gösterilen sempati tezahürlerinin, Macar harici siyasetinde yeni bir istikamete işaret eylediği doğru değildir. Macaristan, mühim bir sulh unsuru olarak telâkki ettiği İtalya - Almanya yakınlığını nı daima arzu eylemiştir.

Komünist aleyhtarı vaziyet ise, bundan evvelki toplantıda üç Hariciye nazırı tarafından alınan vaziyetin teyidinden başka bir şey değildir.

Hiç kimse bizden antikomintern pakta iltihakı veyahuk Milletler cemiyetinden çıkmayı talep etmemiştir. Milletler cemiyeti, bizi her şeyden evvel Macar ekalliyetleri bakımından alakadar eylemektedir. Milletler cemiyetinin faaliyetleri hakkındaki hükmümüzü, cemiyetin bu ekalliyetler meselesindeki müstakbel hattı hareketine bakarak vereceğiz.

General Franko hükümetinin hukuk tanınması, geçen eylülde karar verilen filen tanınmanın mantıklı bir neticesidir ve bütün Macarların Frankoya karşı hissettikleri sempatiye tercüman olmaktadır.

İtalyanın ve Avusturyanın silâhlı-ma meselesinde Macaristanın hukuk müsavatını tanımaları, üç devlet arasındaki hakiki tesanüdün gösteren mühim bir keyfiyettir.

Macar harici siyaseti, devamlı ve müstekardır. Macar menafine karşı anlaşma zihniyeti gösterenler, Macaristanın dostluğuna itimat edebilirler.

Encümen, B. de Kanyanın beyanatını tasvip etmiştir. Sabık Başvekil Kont Bthlen, Budapeşte konferansı neticelerinden dolayı B. de Kanyayı tebrik etmiş ve hiç kimsenin Macaristandan Milletler cemiyetinden çıkmayı ve antikomintern pakta iltihak eylemeyi talep etmediği hakkında Hariciye nazırının yaptığı tavizden memnuniyetle kaydı malûmat eylemiştir.

Gümrüklerde tayinler

Ankara, 23 (Telefonla) — İstanbul gümrükler başdirektörlüğü memurlarından Hafi ve Hamdi terflan başdirektörlük muhasebe memurluğuna, İstanbul muhasebe memurlarından Rüştü terflan muayene memurluğuna İstanbul memurlarından Kenan terflan muhasebe memurluğuna, İstanbul memurlarından Zeki ve Güzin birer derece terflan aynı vazifelere, İstanbul kâtiplerinden Sahavet gümrük memurluğuna, aşıktan Mehmet İstanbul muhasebe memurluğuna, İzmir ithalat gümrüğü muayene memuru Cemal terflan aynı memuriyete, İzmir ithalat gümrüğü eski ambar memuru Salim terflan Payas gümrük memurluğuna, Mersin gümrük memuru -ğundan aşıktan Nuri Mersin gümrük ambar memurluğuna, Antalya muhasebe memuru Emin Zonguldak muhasebe memurluğuna, Kars memuru Hami Zonguldak veznedarlığına, Kars memuru Cemal terflan Kars veznedarlığına, Kars muhasebe memuru Hamza Kars memurluğuna, tetkik müdürlüğü memuru Hamdi Ankara memurluğuna, İnebolu muayene memuru Fehmi Trabzon memurluğuna, Kars kolcusu Bahaeddin terflan Kars muhasebe memurluğuna tayin edilmişlerdir.

iran kadınlığı

(Üstyanı 1 inci sayıfada)

yolundaki vazifesini anlatmıştır.

Majeste imparatoriçe de genç kız talebeye müfâfatlarını tevzi etmiştir.

O gündenberi İran kadınlığı terakkî yolunda büyük adımlarla ilerlemiş ve hakiki bir inkılâba kavuşmuştur. Bu gün içtimai hayatta İran kadını erkek arkadaşlarıyla beraber çalışmaktadır.

Geçen 8 kânunusani, bu tarihi günün ikinci yıldönümü kutlanmıştır.

Bulgaristan Türkleri

(Üstyanı 1 inci sayıfada)

şamil bir iskân plânının hazırlanmasını emretmiştir. Bunun için bir komisyon kurularak çalışmaya başlanacaktır. Komisyonunda sıhhat müsteşarı, iskân umum müdürü, mahalî idareler umum müdürü, erkânı-harbiyenin, jandarma umum kumandanlığının, nüfus ve emniyet umum müdürlüklerinin iktisat, ziraat, kültür bakanlıklarının mümessilleri bulunacaktır.

Bu komisyon memleketimizdeki yeni iskân mıntakalarını tesbit edecektir. Bilhassa, Antalya ve havalisinde Bulgaristan Türklerinin iskânı ve çok verimli olan bu toprakların çalışkan birer çiftçi unsuru olan Bulgaristan Türkleri vasıtasıyla işlenmesi temin edilecektir.

Bulgaristanla yapılacak anlaşmada, Romanya ile yapılmış olan iskân mukavelesinin ana şartları gözönünde bulundurulacaktır. Bu mukaveleye göre, Türkiyeye gelecek olan göçmenler tam bir serbesti içinde mallarını satabileceklerdir. Bundan başka ekim âletleriyle hususî eşyalarını getirebileceklerdir. Bulgaristan Türklerinin, öz mallarını düşük bir fiyatla satmamaları ve bir istismar mevzuu haline getirmemeleri için tedbirler alınacaktır.

Büyük Millet Meclisinin Mart devresindeki toplantısında, normal iskân programı dışında olarak ve sırf Bulgaristan Türklerinin anavatanda yerleşmelerini temin için üç milyon liralık bir tahsisat vermesi müte-meldir. Bu tahsisatla Bulgaristan Türkleri için yeni köyler kurulacaktır. Bulgaristandan resmi kaynaklara gelen haberlere göre, hükümetin böyle âcil ve süratlı tedbir almasını icap ettirecek vaziyetler vardır.

Evvelâ Bulgar hükümeti, gayri-mes'ul şahısların ve teşekküllerin, Türk düşmanlığı hareketine tamamen göz yummakta ve bunları serbest bırakmaktadır. Türk köylerine, Türk harfleriyle yapılmış neşriyatın girmesi kat'iyen yasak edilmiştir. Bulgaristana giden Türk gazetelerinin "Ar-guse Bulgare", vasıtasıyla gitmesinin sebebi budur. Bu müesses, Türk gazetelerinin satışını menetmekte ve bu gazetelerimizin başka bayiler bulmasına imkân vermemek için bayiliği kendisi yapmakta ve bir miktarını hükümetten olarak gazetelere ödediği halde dağıtmaktadır.

Bulgar hükümeti, Bulgar vatan-daşlarına vergi borçları için azami kolaylık gösterdiği halde Türklerin bu imkânlardan faydalanmasına mani olmaktadır. "İane, ismi altında Türklerden munzam olarak tahsil edilen paraların haddi hesabı yoktur.

Türk köylüsünü asıl müteessir eden kültür propagandasıdır. Bulgar hükümeti, elinde oyuncak olan başmüftülük ve yobaz hocalar vasıtasile Türk halkının milliyetperverlik ve anavatand hislerini, durmadan körletmeye çalışmaktadır.

Ankarada hâkim olan kanaate göre, Bulgaristanla yapılacak müzakereler bu meseleye cumhuriyet hükümetinin azami hassasiyet ve alâka göstereceği anlaşılmış olduğundan muhakkak müspet bir netice vermektedir.

Romanya yahudileri

(Üstyanı 1 inci sayıfada)

birleri alacağını söylemiştir. Başvekil Macar ekalliyetine karşı tahdit edici tedbirler almak niyetinde olmadığını kaydetmiş ve Alman ekalliyetinden sıtıyışkâr bir lisanla bahsetmiştir.

Bükreş, 23 (A.A.) — Bugün nesredilen bir kararname ile 1 - 12 - 38 tarihinden itibaren Rumen tabiiyetine kabul edilenler hakkında yapılacak muamelelerde icra edilecek tasahhât tesbit edilmiştir. Kararnameye göre tabiiyete kabul edilen Yahudilerin Romanyada doğdukları ve Romen ordusunda askeri hizmetlerini ifa ettiklerini isbat etmeleri lâ-

Dükle düşesin resmi hâdise oldu

Bermud adalarında eski İngiliz kralı ile karısının resimleri yüzünden bir hadise çıkmış, bütün ahali birbirine girmiştir.

Hadiseye sebep Vindsor Dük ve Düşesinin bir mağazada asılı olan fotoğrafıdır.

Evli Şovel isminde, 19 yaşındaki bir genç kız, satıcısı bulunduğu mağazanın duvarına Dük ile Düşesin resmini asmıştır. Bir gün, şehrin rahibi mağazaya giriyor ve resimleri orada görünce kızarak yırtıp atıyor.

Rahibin bu hareketini fena karşılayanlar hiddetleniyor ve papaz aleyhinde bir takım sözler söylüyorlar. Papazın tarafını tutanlar da onlara mukabele ediyor. Bu suretle hadise büyüyüp gidiyor.

Ispanya işi

(Üstyanı 1 inci sayıfada)

konga yapacakları taarruza tesaduf et-tirilecektir.

Paris 23 (A.A.) — Oeuvre ve Populaire gazeteleri, Franko kıtalarının Teruel önünde hezimete uğramaları üzerine Berlin ve Roma hükümetlerinin İspanya işini bitirmek üzere Frankoya çok miktarda silâh göndermeğe karar verdiklerini çünkü "Frankonun muvaffakiyetsizliği Musolininin inhi-tatına sebebiyet vereceğini ve bu inhi-tatın Hitleri de sürükleyeceğini," yazmaktadırlar.

"Oeuvre, şu malûmatı ilâve ediyor: "Bunun için 1 sonkânuından itibaren Avusturya ve İtalya tarikle Hamburg ve Münih'ten şimdiye kadar görülmemiş miktarda bomba, tank, tayyare, ve mitralyöz sevk edilmektedir."

Cebelüttarrık 23 (A.A.) — Evvelki gün saat 11,30 da müteaddit cumhuriyet tayyare filoları tarafından yapılan Salamanka bombardımanı, evvelki sa-nıldığından daha fazla hasarı ve zayı-atı badi olmuştur.

Salamanka'da bombardımana şahit olarak bugün Cebelüttarrıkta gelen Sö-züne inanılır kimselerin ifadelerine göre, ölü miktarı 225, yaralıların miktarı 400 dür. 20 bomba şehir dahilinde, 15 bomba da surlar haricine düşmüştür. Bombalardan ikisi, general Franko nezdinde bulunan yabancı devlet mümessillerinin oturmakta olduğu büyük otel civarında patlamıştır.

Barselon 23 (A.A.) — 20 ikincikâ-nunda Tarragona limanında üç asi bom bardıman ve bir asi hücum tayyaresi tarafından bombardıman edilmiş olan Thorpenesin kaptanı Havas muhabirine demiştir ki:

"Bombardıman neticesinde 4 kişi ölmüş, 7 kişi yaralanmış ve 4 tayfa da kaybolmuştur. Thorpenesin bulunduğu mahal, limandan ve askeri hedeflerden çok uzakta idi. Bu sebepten dolayı geminin hassaten hedef itihaz olduğunu kuvvetle zannediyorum. Geminin iki tarafı da İngiliz renklerine boyanmış ve İngiliz bayrağı da çok vazır bir surette geminin kıçında dal-galanıyordu. Geminin on metre yanına düşen 500 kiloluk bir mermi, gemide 8 metre genişliğinde ve 15 metre uzun-luğunda bir rahne açmış ve kazan bo-rularını patlatmıştır."

zımdır. Bunları isbat edemedikleri takdirde isimleri Rumen nahiyele-rinin tabiiyet defterlerinden silinecektir.

Davamızın mahiyeti

(Üstyanı 1 inci sayıfada)

Vaziyet 1924 senesi ağustosunda me-rivete giren Lozan muahedesini ile Osmanlı imparatorluğundan Suriyenin resmen ayrılması şeklinde nihai surette tanzim olundu."

Cenup hudutlarımızda imparator-luktan ayrılan toprakların hukukî vaziyeti bu satırlardan pek açık anlaşılır: Türkiye'nin bu topraklar ile, bil-hassa Hatay ülkesi ile alakasını ve ta-biri olarak bu yerlerin Türkiye karşısındaki beynelmîl hukukî vaziyetini 1924 tarihli Lozan muahedesini tesbit etmiştir. Fransızlar Suriye üzerindeki mandalarını 1922 senesinde Milletler cemiyeti konseyi kararı ile almışlardır; bu karara ise Türkiye hiçbir vakit itiraz etmemiştir. İki hadise birbirinden tamamiyle ayırdır ve Türkiye Lozan muahedesini ile olduğu gibi ondan sonra her hangi beynelmîl bir vesika ile dahil ne Suriyede, ne de Hatay da Fransa için bir manda hakkı tanınmamıştır.

Hal böyle olunca beynelmîl Hatay komisyonu tarafından yapılan intihabat nizamnamesinin Sancakta tatbik olunabilmesi için Fransanın tasdikinden geçmesi iktiza ediyorsa aynı sebep ve salâhiyet ile Türkiye'nin tasdikinden de geçmesi lâzım gelmez mi?

İşte Hatay intihabat komisyonu bu kadar açık olan bir hakikati ihmal etmiştir. Nizamname Fransanın tasdikinden geçirildiği halde Türkiye'nin tasdikine sunulmak hatıra bile getirilmemiştir.

Türkiye cumhuriyetinin Milletler cemiyeti konseyi nezdinde yaptığı protesto bu açık hakikat hilâfına hareket edilmiş olduğu içindir. şimdi Cenevrede toplanacak olan Milletler cemiyeti konseyinden bu çok haklı, bu çok ma'kul itirazımızın kabul edilmesini bekliyoruz.

Aksi takdirde hükümetimiz tarafından mühim kararlar verileceğini tahmin ediyoruz.

Şi'd maçları

(9 uncu sahifadan devam)

attı. Bundan sonraki gayretler semere vermediğinden müsabaka 1 - 3 Beykozun galibiyetiyle nihayetlendi.

Beşiktaş stadında oynanan şild maçlarının birincisini hakem Burhan Atakın idaresinde Vefa ile Kasımpaşa yaptılar. Bu maç nisbeten zayıf bir kadro ile çıkan Vefalılar genç Kasımpaşalıların karşısında çok beceriksiz ve sönük bir oyun oynadılar. O zaman Vefalılar da kendilerini Kasımpaşa hâkimiyet çemberinden kurtarmakta da müşkülât çektiler.

Devrenin başından sonuna kadar büyük bir heyecan içinde devam eden maçta iki taraf da gol yapamadılar.

İkinci devrede oyun mütevazın geçti. Bu devrede de gerek Kasımpaşa ve gerekse Vefa bir iki golün fırsatını kaçırdılar. Ve yine gol yapamadılar. Oyun bittiği zaman iki taraf da golsüz berabere bulunuyorlardı. Hakem maçın şild maçı olduğuna göre yarım saat tahdidî lâ-zımgeldiğini söyleyerek 15 şer dakikalık iki devre daha oynanan oyunda yine gol yapılamadığından maç sıfır sıfır beraberlikle bitti.

İkinci maçı Beşiktaşla Doğanşpor yaptılar. Hakem Adnan Altın idaresinde oynanan bu oyunda Beşiktaşlılar baştan sona kadar hâkim oynayarak birinci devrede üç şeref vasıtasıyla dört gol yaparak 4 - 0 devreyi bitirdiler. İkinci devrede yine Beşiktaş hâkimiyeti ile geçti. Bu devrede Doğanşporun yaptığı bir gole mukabil Beşiktaş beş gol daha yaparak oyunu 9 - 1 galip bitirerek hasmini tasfiyeye tabi tutmuş oldu.

* Maarif Vekâleti tarafından Maarif müdürlüklerine gönderilen bir tamimde, muallimler arasında ahenk temin edilmeyen mektep müdürlerinin vekâlet emrine alınacakları bildirilmektedir.

KURUNA abone olunuz ve abone ediniz

Edebi roman : 21

OSMANOFLAR

YAZAN : Kenan Hulûsi

OSMANOFLAR TEHLİKEDE

Osmanofların Karnabad panayırını bir tanışma ve eğlenceden daha ziyade Balkanlardaki nüfuzlarını göstermek için meydana getirdikleri şüphesizdir. Hattâ, sadece Karnabad değil, bu nüfuza doğrudan doğruya Osmanoflar kendileri de inanmak istiyorlar; yalnız, Dimitri Aleksiyeviçle konuşan Yusuf: — "Osmanoflar kendi kendilerini madalya verecekler!", diye Halil Osmanofa gizli bir mukabele yapmaktan kendini alamayordu. Ve bunu söyler söylemez de hemen arkasından: — "Kendi kendilerine; diye ilâve ediyordu: zaten Osmanoflar, ve bizzat Halil Osmanof kafasında yeretmiş fikirleri unutmamak için Karnabadda bundan daha başka ne yapabilir?..."

Hakikatte Yusufun yanlış söylediği muhakkaktır. Belki de bunu küçük kardeşi için değil, doğrudan doğruya Osmanoflar için söyleyecek ve şöyle soracaktır: — Bizzat Osmanoflar kendi kendilerini unutmamak için Karnabadda bundan daha başka ne yapabilirler?

1904 sonbaharının Burgazdan yukarı Balkanlara kadar, her şey Karnabada topladığı günlerde bu nu ben de kendi kendime sormuyor değilim, Halil Osmanof günün yirmi dört saatını panayıra vermişti; ve Karnabadı ziyarete gelmiş nüfuzlu yabancılarla daima Osmanofların aşağı Balkanlardaki büyük çalışmalarından bahsediyor ve bunu söylerken garip bir zevk de duyar gibi oluyordu. Fakat, hakikatte Halil Osmanofun panayırla meşgul olmaktan çok daha ziyade, panayırın bitişinden sonra Osmanofları eğlendirecek yeni bir oyun düşündüğünü biliyordum; yahut, Osmanoflara kendilerini unutturacak bir oyun... Hattâ Selim Osmanof bile bunu hissediyor; ve:

— "Temenni ederim ki diyordu; Karnabad panayırından sonra Osmanoflar yeni bir oyuna hazırlanmasınlar!..., fakat, yine Selim Osmanof bunun hiç bir vakit böyle olmayacağını biliyordu. Çünkü Osmanoflar, vakit vakit silâh koleksiyonları ile, çok kereler büyük harada kırsaklarıyla ve daima, sükutünde Osmanoflar için tehlike gördükleri altın barakasıyla meşgul oluyorlardı. Bununla beraber günün birinde içerlerindeki arzular birden bire değişiyor ve Osmanoflar işlerinden daha ziyade kendi tabiatlarına dönmek lüzumunu duyuyorlardı. O zaman: "Ne yapabilirsiniz?" diye soruyorlardı.

Kendi kendilerine; daha başka ne yapabiliriz?.. ve bu can sıkıntısını herkesten daha fazla Zehra Osmanof duyuyordu. Çünkü Osmanofların böyle dakikalarında kocasını tabiata, Halil Osmanofu silâhlarının başına göndermek ve Yusufu Yuvanna Mihailoviç düşünse bile yine altın barakasına yollamak ıktiza ediyordu. Fakat, bütün bunları yapabilmek için her şey Zehra Osmanofun nazım kuvvetine kalmıştı.

Onun içindir ki Osmanofların bu büyük ruh kargaşasında Zehra için yaşamak imkânsızlaşıyor ve Osmanofları yeni yeni eğlencelere sevk etmek hususunda Halil Osmanofa yardım etmekten kendini alamıyordu. Bunu yapmadığı takdirde Osmanofların içinde aradığı sükûnete hiç bir vakit kavuşamayacaktı.

Panayırın üçüncü günü Osmanofları terk etmek mecburiyetinde kaldım: Burgaz 1904 sonbaharının salgın dizanterisine tutulmuştu, istasyonun panayır eğlenceleriyle dolu kalabalığı arasında trenin hareket dakikasına kadar Zehra Osmanofun beni bırakmadığını söylemek lüzumunu duyuyorum.

Sadece istasyonun bahçeli gazinosunda tıpkı bir kuş gibi Zehra Os-

manofun ne kadar ürkek bir hali vardı?... Ve ancak genç bir kızda tesadüf edilebilecek ürkek bir hal... Fakat, her ne olursa olsun Zehra Osmanofun, Osmanofların içerisinde meydana gelecek vak'aları bilmesi lâzımdır. Bilmesi mi? Belki de biliyor, hissediyor ve ürkekliği bundan ileri geliyordu. Yahut da, Zehra Osmanofta düşündüğü vak'aların hissi kablervukuunu sezdiğim için böyle bir şey doğrudan doğruya ben icat ediyordum; ve daha hakikat söylemek lâzımgelirse, Zehra Osmanof düşünüp hissettiği vak'aların Karnabadda ne vakit açığa vuracağını kestiremiyor; ve yalnız, uzak bir ses ve garip bir radyo âleti gibi, hisleriyle aldığı bu hava dalgaları içinde bocalayıp duruyordu... Karnabadda bir şeyler!... Eğer Zehra Osmanofa bu "şeyler", den bahsedecek olsaydım onları bulup çıkarmak hususunda bir tefe'üle ihtiyac olmadığını ileri süreceğini biliyordum; yalnız, biraz evvel de söylediğim gibi, Zehra Osmanof bunu biliyor, fakat gün ve dakikasını tesbit edemiyordu.

Onun içindir ki "ateşim var,, dediği zaman Zehra Osmanofun hastalığını anlıyordum; ve yalnız bununla da kalmayarak "siz gelinceye kadar hastalanmaktan korkuyor gibiyim!,, diye ilâve etti. Netekim daha bir gün evvel Dimitri Aleksiyeviç de aynı şeyi söylemiş: "Zehra Osmanof çok yorgun gözüküyor,, demişti; fakat Karnabad panayırının yapıldığı bu günlerde sadece Zehra Osmanof değil bütün Osmanofların büyük bir dinlenme ihtiyaçları vardı. Panayırın iki aydır devam eden gürültüsü Osmanoflara bir nevi sinir hastalığı vermişti; sadece günlük heyecanları arasında kendilerini dinlemeğe vakit bulamıyorlar ve: — "Her vakitten daha iyiyiz,, diyorlardı; "Osmanoflar Karnabad panayırında gençliklerini hissediyorlar!,,

Her şeye rağmen dizanterinin başladığı günler, hasta bile olsa Zehra Osmanofu bırakmaya mecburdum: — Ateşiniz artacak olursa, dedim, bana derhal haber günde rebilirsiniz!

— Derhal, derhal gelebilir misiniz?

Bunu şiddetle soruyordu:

— Grigorof vaktinde gelecek olursa, dedim, derhal...

— Grigorof Osmanoflar için ölebilir!...

Belki de:

— Zehra Osmanof için ölebilir; diyecekti; fakat bunu söylemedi; ve Osmanoflar 1904 sonbaharında kendilerinden çok daha ziyade, bana karşı Grigorofa inanmış gözüküyorlardı.

(Devam ediyor)

Konserve sanayimiz buhran geçiyor

Bu sene şimendüferin cenup ve şark vilâyetlerimizle doğru biraz daha ilerlemesi ve tren tarifelerinin fevkalâde tenzilâtı bir hale getirilmesi İstanbullu kış aylarının ortasına kadar yaz sebzeleriyle doldurdu. Daha şimdilere kadar taze barbunya ve çalı fasulyelerini, geçen aya kadar patlıcanı bulmak kabil oluyordu.

Bu yüzden, İstanbulda teessüs etmiş olan konserve sanayii şimdiye kadar görmemiş olduğu bir buhran geçirmektedir.

Esasen 1936 yazında İstanbul haricinden mütemadiyen sebze gelmesi yüzünden İstanbul konserve fabrikaları ucuz sebze almamışlardır. Bir kısım sebzeler de az istihsal edildiğinden bunların konservesi pek az yapılabilmektedir. Banya bunların başında gelmektedir.

İşte böyle müşkül şartlar içinde konserve yapıldıktan sonra, kış aylarında da cenup vilâyetlerinin rekabeti eksik olmamış ve taze sebzeyi bu-

Maarif vekâletinin mühim bir teşebbüsü Köy kızlarını yetiştirmek için Hususî mektepler ve kurslar açılıyor

Ankara, (Hususî Muhabirimizden) — Maarif Vekâleti köy kızlarını yetiştirmek, onlara biçki, dikis, ev idaresi, çocuk bakımı ve hıfzıssıhha kaidelerini öğretmek maksadiyle memleketin muhtelif yerlerinde mektepler ve kurslar açmak için hazırlıklar yaptığını evvelce bildirmiştim.

En son yaptığım tahkikat neticesi olarak, bugün köylerde üç ve beş senelik olmak üzere iki türlü mektep vardır. Bu mekteplerde okuyan daha çok erkek talebedir. Kız talebe ise bazı köylerde pek az bulunmakta ve bazı köylerde ise hemen hiç bulunmamaktadır. Bunun başlıca sebebi köylüler her nedense kız çocuklarını mekteplere göndermek arzusunu pek göstermiyorlar. Bu hal senelerdenberi bu suretle devam etmekte ve köylerde kızlar daha çok ev işlerinde ve tarlalarda çalıştırılmaktadırlar.

Memleket ve millet için bu halin çok zararlı olacağını nazarı itibara alan Maarif Vekâletinin köylünün kalkınması programında aldığı tedbirlerden biri köylü kızlarımızın bu halden kurtulmasını ve onların da erkek kardeşleri gibi mektebe devam etmelerini temine çalışmasıdır. Bu gayenin tahakkuku için ilk iş olarak memleketin muhtelif yerlerinde kızlar için hususî mektepler ve kurslar açmağa karar vermesidir. Bu meyanda en evvel Arifiyede bir mektep açılacak ve bu mektebe üç veya beş senelik köy ilk mekteplerinden mezun kızlar alınacaktır. Burada üç sınıflı ilk mektep mezunları beş, beş sınıflı ilk mektep mezunları üç sene tahsil görecektir.

Tahsil müddeti esnasında talebenin her türlü iase ve ibatesi devlet tarafından temin edilecektir. Çocuk bakımı, ev idaresi gibi derslerden başka kabilelik, küçük sıhhat memurluğu ve öğretmenlik gibi bugün köylümüzde çok geri kalmış sıhhat ve kültür faaliyetine ait malûmat da verilecektir. Mektebi bitiren talebe kendi ihtisası dairesinde yine köylere dağıtılacaklar ve bugün köylerde hizmet eden öğretmenler gibi devletten maaş alacaklardır.

Bundan başka Bursada yine köy kızları için dört aylık bir kurs açılacaktır. Bu kursa ilk tahsil çağını geçirmiş olan köy kızları kabul edilecektir. Burada da yine her türlü masraf devlete ait bulunacak ders olarak ta bilhassa kadın hastalıkları ve hıfzıssıhha kaideleri gösterilecektir.

Bütün bu faaliyetlere önümüzdeki nisan ayında başlanacağı kuvvetle tahmin olunmaktadır, her türlü hazırlıklar ikmal edilmiş gibidir.

Bursada ve Arifiyede açılacak bu mektep ve kurslardan iyi neticeler alındığı takdirde memleketin daha bir çok yerlerinde ve ezümle İzmirde Eskişehirde, Adana ve Diyarbakırda da bunlara mümasil teşekküller vücutte getirilecektir. Esasen ikmal sınıfları açmak için ilk tedrisat kararnamelelerinde bu kayıtlar mevcuttur. Maarif Vekâletinin bu teşebbüsü memleketin kültürlü hayatı üzerinde bir dönüm noktasını teşkil edecektir.

* İSTANBUL, Nafia Şirketler Komiseri Fethi, yapılan davet üzerine Ankara'ya gelmiştir. Şirketler komiseri Nafia vekâletine imtiyazlı şirketler üzerinde yapmakta olduğu tetkikat neticelerini bildirecektir.

* Ankara borsası'nın süratle inşası için icap eden tedbirlerin alınması Başvekâletince emredilmiştir.

* Hâkimlerden çok çocuklu olanlar için hazırlanan kanunun tatbikatına geçilmiş ve malmüdürlüklerine icap eden emirler verilmiştir.

lan İstanbullular bittabiî konsereye rağbet göstermemişlerdir.

Bunda ikinci bir âmil de bu sene konserve fiyatlarının geçen seneye nazaran çok pahalı olusudur. Bu pahalılık nisbeti tam üçte birdir.

Alâkadarlar, İstanbulda sebze bahçevanlığı gibi konserve sanayiinin de tutunamayacak bir hale geldiğini söylemektedirler.

Gülhane hastahanesinden notlar : 7

Kaburga kemikleri çıkarılan hasta

Düzceli Ahmet hastahanece cesaret ve ümidin timsalidir

YAZAN: Niyazi Ahmet

İnsan hiçbir vakit yaşamaktan ümidini kesmez, ve herkeşe, tahammül edilemez, yaşatmaz hissinin veren bir çok hastalıklar insanı senelerce sürükler.

Hastalık da hayat muamması gibi aklı ermez bir şeydir muhakkak. Mikrop tan en büyük ve amansız düşman gibi korkan, ağzına, sigara, içki almayan üşünmekten çekinerek pencereyi açmayan ve nihayet en mugaddi, en leziz yemekleri yiyenler bile bir gün en içinden çıkılmaz bir hastalığa düşer. Hayatlarını ızdıraplar içinde bitirirler. Diğer taraftan sıhhi kayıtların en basit formülüne uymayanlar demir gibi yaşarlar.

Bana bu satırları yazdıran, Gülhane hastahanesinde rastladığım Düzceli Ahmettir.

Ahmet onbir aydır hastahanece yatıyor ve şimdiye kadar üç defa ameliyat olmuş. Kaç defa daha olacağını bilmiyor. fakat:

— Herhalde bir kaç ameliyattan daha geçeceğim... diyor.

Zavallı Ahmedin ameliyatlarının azametini söylersem, eminim ki içiniz sızlar. Ahmet, her ameliyat oldukça kaburga kemiklerinin bir kaçı kaybeder. Onun için şimdi vücudunun mühim bir kısmı kaburgasızdır. Ancak bir tarafına yatabiliyor.

— Beni, en çok üzen budur diyor. Diğer tarafındaki kaburgalar da alınsa o vakit yatamayacağım da..

Fakat Ahmet yataktan kalkamayan bir hasta değildir. Her ameliyattan bir müddet sonra kalkar, gezer, yemek yer ve uyur.

Hastalığa Hampigen diyorlarmış. Kaburga kemiklerinin etrafına mütema diyen su toplanıyor ve derisinden sızıyor. Fen bunun önüne ancak kaburga kemiklerini keserek geçebiliyor.

Genç delikanlı hastahanesinin bir nevi "cesaret,, ve "ümit,, timsalidir. Koğu-

Düzceli Ahmet

şuna gelen ameliyat olacak hastalara daima kendisini misal gösterir:

— Siz korkuyorsunuz. Başımızdan geçmemiş, yoksa der ameliyatınız zerre kadar kıymeti yok. Allah kimseye benim hastalığımı vermesin.

Onun sözleri birçok hastaların maneviyatını kuvvetlendirir.

Genç delikanlının felsefi fikirleri de vardır. Fakat bunları herkese, bilhassa hasta olanlara söylemez. Kendisi hayli bedbindir. Bazan:

— Keşki ilk ameliyatımda ölseydim. Der. Fakat çok defa neşe ve şetarettini kaybetmez;

— Bu da yaşamaktır. der.

(Sonu Onuncu sayıfada)

İşaretler:

Gece hayatı

YAZAN: Sadri Ertem

Vaktiyle yolu Viyanaya düşmüş olan bir zat dönüşte etrafını saranlara şu cevabı vermiş:

— Medeniyet mi? Bina ile zinadan ibaret.... Bir Asyalımın Avrupaya ve medeniyete dair olan bu düşüncesi sathidir. Fakat satıhta olan her şey gibi realiteye temas eden noktaları boldur. Gerçi dil, gözün gördüğünü her zaman olduğu gibi söyleyemiyor. Hattâ arzusunun aksine olarak istediğini, düşünmediğini, anlatmak istemediğini ifade ediyor.

Peşiz kadınların dolayıştı caddeleri bir zina odası diye anlatan formalist Asyalımın dilinin altında gizlenen hakikat sadece bir kafiye hesafına feda edilmiştir. Onun anlatmak istediği şey muhakkak ki insan ruhunun beden hürriyetinin ifadesi idi. Fakat formalist Asyalı, ağzı sulanarak, "— Bina, zina derken,, medeniyetin iki esaslı unsuruna temas ediyor.

Konfor ve beden hürriyeti!

Asyalı, ruhunun mimarisini bakımından hakikati sembolleştirmek merakındadır. Beri taraftan da medeniyeti faziletsizliklerin yekûnu sayan bir mantıka da sahiptir.

Son iki asrın medeniyet eserlerini faziletsizlik saymak yalnız Asyalıya has bir tefekkür tarzı değildir. Daha iki asır evvel dünyaya gelen İngiliz şairlerinden bazıları medeniyeti besleyen unsurların faziletsizlikleri miz olduğunu açıkça söylediler.

Çünkü Avrupalının Hristiyan mantığı, dünyayı bir lokma bir hırka içinde büzülen, kendi kendine çekilen, ihtiyacını tarh ede ede sıfıra in-

diren insanların âlemi olarak tasavvur eder.

Zahit, ihtiyacının üstüne çıkan, arzuyu yenen, zevki ahrete giden kapı önünde bir paspas sayan insandır. Zahitlerin, velilerin doldurduğu dünya konforu ve beden hürriyetini bir küfür, bir hiyanet sayardı.

Konfordan ve bedenin hazırlardan istifade etmesi insan için, serbest konuşulan yeni bir mevzudur.

Yeni insanın hayatını şehir kaplar. Bedenin hürriyeti, azad edilmesi, ve konfor yeni şehrin tabii eserleridir. Bunları temin etmeyen yeni şehir yaşamıyor demektir.

Günde sekiz saat çalışan bir şehrin bunun hazırlarını temin etmesi, ve konfora susayan insanların rahatlığa kavuşturması halledilecek muadelelerden biridir.

Asyalım veyahut Hristiyan mantığının seyyiat diye kaydettiği, zaman zaman faziletsizlik diye ileri sürdüğü hayat tarzı bugünkü insanın iliklerine kadar işlemiştir. Bar, kafeşant, eğlence yerleri, tiyatro, sinema, meyhanes, gazino, vesaire yeni şehrin manivelâsıdır. Sekiz saat çalışan şehirler sevimli, rahat, negeli bir gece hayatını istemekte haklıdır.

Gece hayatını yapmak, tanzim etmek ve hattâ eski manasiyle seyyiatımızı beslemek artık şehirlerin halletmeğe mecbur oldukları meseleler arasındadır.

Asfalt yolda saat dokuzda uyku kol gezemez.

Gülüp söylemek için

Misafır

Küçük Yıldız arkadaşına gideceğini söylemişti. Annesi: — Gel yüzünü gözünü yıka da öyle git! dedi.

Yıldız cevap verdi: — İstemez, anne. — Niçin? — Çünkü, geçen gün Gülsen annesi dedi ki: — Bir daha o çocuk bura-ya gelirse bir güzel ıslatırım,, dedi.

Çek defleri

Bir adam çek defterini kaybetmişti. Bankaya gitti: — Çek defterimi kaybettim, dedi. Bana bir yenisini vermez misiniz? — Kaybettiniz mi? Fakat bulan bu çekleri kullanmak isterse, Herhalde çekleri imzalamamışsınızdır!

Ötekisi cevap verdi: — Hayır! İmzalamadım.. — Niçin? — Dir daha kimse imza'ede mesin diye!

(Halbuki, adam, çekleri imlamakla büsbütün fena bir iş yapmıştı: Bulan bu imzalı çekleri bankaya getirerek paraları alabiliyordu).

Inek mi, at mı?

Bir çocuk köylerde dolaşmağa gitmişti. Bir tarlada, otlayan hayvanları görünce, yanı başında olan adama sordu:

— İneğiniz çok güzel ama, niçin boynuzları yok?

Adam, biraz gülümsedi: — İneklerin umumiyetle boynuzu vardır. Fakat, bazı inekler de vardır ki, boynuzları düşer. Bazı inekler vardır, boynuzsuz doğarlar.. Bazılarının hiç boynuzu çıkmaz.. Görüyorsunuz ya, bir ineğin boynuzsuz olması için birçok sebepler vardır. Fakat, bu gördüğünüz hayvanın boynuzsuz olmasında başka bir sebep var. Çünkü bu bir inek değil, atır..

Meğer kadın atı inek zannetmiş!

Tuhaf bir sayı

Kendisini teşkil eden rakamların birbirile darbedilmesinden yine aynı çıkan en ufak sayı 384 dür.

384 ü teşkil eden rakamları birbirile darbedin yine 384 çıkar:

$3 \times 3 = 24$; $24 \times 4 = 96$
 $96 \times 4 = 384$

Oynayıp, eğlenmek için

	27	

81 81 81

81

81

81

Burada gördüğünüz boş hanelere öyle sayılar koyacaksınız ki, soldan sağa ve yukardan aşağıya doğru topladığınız zaman, gösterildiği gibi, yekünler hep 81 olacak. (Bulamazsanız gelecek hafta nasıl yapılacağını göstereceğiz).

Geçen haftakilerin halı

Geçen hafta verdiğimiz meseleleri yapamadınızsa halledilmiş şekillerini merak ederseniz, değil mi? İşte, size bunları bu hafta gösteriyoruz:

Karışık sokaklarda..

Karışık sokak bilmeceyi yukarıda gösterildiği gibi aldedilir. Bu aretle, hareketle başlanan noktadan, bütün sokaklardan bir kere geçtikten sonra, aynı noktaya gelinebilir.

Kibrit çöpleri

Verilen kibrit çöpleri ancak bu suretle yanyana kor-sak istenilen şekilde üç köşeleri teşkil edebiliriz.

Hediye kravat

Kravat fabrikasında çalışan iki çocuğun kazandıkları para şudur:

Orhanın kazancı 1 olursa: Doğanın kazancı da 2 diye alsak:

Elimizdeki malûmata göre, Doğanın kazancı şöyle olacak: $1/2 = 5/4$

Bunu da şu şekilde yazabiliriz.

$1/2 = 5.540/4.540$

Adetlerin en büyük müşterek kasımı 540 olduğuna göre:

$1 = 5 \times 540 = 2700$,
 $2 = 4 \times 540 = 2160$ olur.

.. Bu hesaba ilk yapan da fabrika sahibinin vaadettiği kravatı alır!

Dişi kaplanın kaçırdığı küçük kız

Uyanınca kendisini kaplanın göğsünde bulmuştu. Vahşi hayvan ona kırmızı gözleriyle bakıyordu

Köy kızgın bir hararet içinde yanıyordu. Çünkü yazın en sıcak günleri idi. Esasen bu rası gayet sıcak bir memlekette idi. Oradaki ahali, daima kızgın sıcaklığa alışmış olduğu halde, o günlerde güneşi her zamankinden yakıcı buluyorlardı.

Herkes serin gölgeli kütübe lere çekilmişti. Hararet pek fazla hissedilmiyordu. Fakat herkes en fazla susuzluktan şikâyet ediyordu. Köyde içecek bir damla su yoktu. Bütün çeşmeler kurumuştu, kuyuların suyu çekilmişti. Bu hal köyde birkaç gündür devam ediyordu. Bu müddet zarfında bütün evlerdeki sular bitmiş, ihtiyatla kullanıldığı halde bir damla su kalmamıştı.

Köydeki evlerden birinde bir anne ile bir kız yaşıyordu. Bu ana kızın hiç kimsesi yoktu. Küçük kız dokuz yaşında idi ve köydeki okula giderdi. Şimdi yaz olduğu için okula gitmiyordu. Tarlada annesine yardım ediyordu.

Fakat, küçük kızın annesi birkaç gündür hasta idi. Yavrucağız annesinin hastalığını çok merak ediyordu. Ona elinden geldiği kadar bakıyordu.

Kimseleri olmadığı için, evin bütün işleri ona kalmıştı.

Küçük kız komşulardan kimseyi de yavduma çağırıyor, annesine, ev işlerine kendisi bakmak istiyordu. Annesi:

— Yavrucuğum, ben hastalandım.. Bugün tarlaya gidemiyeceğim, dediği zaman, kız:

— Pekki anneciğim, sen yat, ben sana bakayım, demiş ve ona süt ısıtmış, yemek pişirmişti.

Annesi, hasta halinde, kızının yaptıklarına itharla bakıyor ve:

— Aferin, kızım, diyordu.

Küçük kız:

— Tabii, anneciğim, diye cevap veriyordu. Ben senden şimdiye kadar birçok şey öğrendim. Ev işlerini artık ben kendim tek başıma yapabiliyorum.

Kızcağız, hakikaten, ev işlerini iyice görüyor ve annesine de bakıyordu. Fakat, evde su kalmamıştı. Halbuki, hasta kadının suya büyük bir ihtiyacı vardı.

Küçük kız, annesine muhakkele su bulacaktı. Bulamazsa zavallı kadın belki ölürdü.

Köyde bir bardak su istediği

herkes boynunu büküyor:

— Hiç suyumuz yok, diyor-du. Biz de susuz kaldık. Nereden bulacağımızı bilmiyoruz.

Yalnız, komşulardan biri bir tavsiyede bulundu:

— Dağın arka tarafındaki ormanda bir kaynak vardır, dedi. Oraya kadar gidip su almaktan başka çare yok..

Küçük kız bunu öğrenince çok sevindi: Nihayet annesine biraz temiz ve taze su bulacaktı.

Tarif edilen yeri biliyordu. Birkaç ay evvel oraya annesile beraber gitmişlerdi. Oradan kana kana su içtiklerini de hatırlıyordu.

Koşa koşa eve geldiğini gören anansı kızına sordu:

— Ne var yavrum? Su buldun mu?

— Buldum, anneciğim..

— Hani nerede, ver bakayım..

— Hayır, anneciğim, daha almadım.. Yalnız, suyun nerede bulunabileceğini öğrendim. Hani seninle bir kere bir kaynağa gitmiştik. İşte oradan gidip destiyi dolduracağım..

Yatağında yatan hasta kadın, kızının "su buldum!", demesi üzerine çok sevinmişti. Fakat bu son söylediklerini işitince, yüzü tekrar çapsarı kesildi.

Endişesi, kendisine su bulunamadığı için değildi. Onun düşündüğü kız idi. Çünkü, kızcağızın o kaynağa gitmesini istemiyordu.

Küçük kız destiyi eline alıncasına, annesi:

— Yavrum, dedi, ben su istemiyorum artık. Bırak destiyi.. Hadi gel otur yanı başıma.

— Niçin anne? Gideyim kaynaktan su alayım, fena mı?

— İyi ama, yavrucuğum. Orası çok uzaktır, biliyorsun.. Sonra..

Hasta kadın, sözlerini bir hıçkırıyla yarım bırakmıştı.

Kız, merakla sordu:

— Sonra, ne var anne?

— ... Oralari tehlikeli bir yerdir. Ormanda kaplanlar var.. İstemem, gitme.. Ben sudan vazgeçtim..

— Olmaz, anneciğim.. Korkma, kaplanlardan kaçayım.. Sana su alayım getireyim.. Ben de susadım zaten..

Kadıncağız, kızının da susamış olduğunu düşündü. Gerek annesine, gerek kendisine bir

desti soğuk su temin etmek için beslediği arzusuna mani olmak istemedi.

Esasen, küçük kız, eline destiyi aldığı gibi:

— Hadi anne, Allahasmarladık! diyerek kapıdan dışarı fırladı.

* * *

Küçük kız uyandırdığı zaman birdenbire nerede olduğunu anlayamadı. İlk hissettiği şey boğucu bir sıcaklık oldu. Bihassa yüzünde duyduğu bu sıcaklığın güneşten ziyade, kaynayan bir su sıcaklığına benzediğini hissetti.

Bunları, yarı uykı arasında duyuyordu. Gözlerini tamamiyle açtığı zaman, yeşil yapraklarla karşılaştı: Bir ağaç altında bulunuyordu. O halde bu sıcaklık nereden geliyordu?

Bu düşünce ile, başını yanına döndürmek istedi. Döndüremedi. Çünkü, başını her iki taraftan bir şey arasına sıkıştırılmış gibi idi.

Biraz zorlayıp yan tarafına dönünce, yanağının yumuşak bir şeye değdiğini hissetti. Birdenbire ürktü ve yerinden fırladı:

O zaman, yanı başında bir kaplanın bulunduğunu gördü!

Küçük kız, o güzel tatlı uykuyu kaplanın göğsünde uyuşmuştu.. Uyanır uyanmaz duyduğu hararet de kaplanın nefesinden başka bir şey değildi..

Şimdi, göğsünden fırlayıp kaçan bu çocuk karşısında

Hatırınızda kalsın

Elektrikli nargile

Kanadada yeni bir moda çıkmıştır. Bu, bizim memleketlerimizdeki nargilenin elektrikli şeklidir:

Odanın ortasında bir elektrik ocağı var. Bunun üzerine bütün konuyor ve bütün yanıyor. Bu ocak bir nargile sayılabilir. Bu nargileye bağlı lastik borular vardır.

Bu elektrik nargilesinin kullanıldığı yerlerde, nargileyi odanın ortasına koyuyorlar. Ocak elektrikle yanıyor. Misa firler de lastik boruların bir ucunu ağızlarına alarak bütün dumanlarını çekiyorlar.

Bu usulüğe yavaş yavaş bütün Amerikaya yayılacağı zannediliyor..

Evlere ilk n' mara

Bugün, aradığımız bir evi sokağı ile, numarası ile, hiç zorluk çekmeden bulabiliyoruz. Fakat, evlerin numaralanması pek eski bir şey değildir.

Mesela, 1804 senesine kadar Pariste bile evlerin numaraları yoktu. "Falanca sokakta, filanca caddede, kırmızı ev.. Yeşil paçurlu ev..," diye tarif ederlerdi.

Nihayet 4 şubat 1804 günü çıkarılan bir kanunla, bütün sokaklardaki evlere numara plakası takılmasına karar veriliyor.

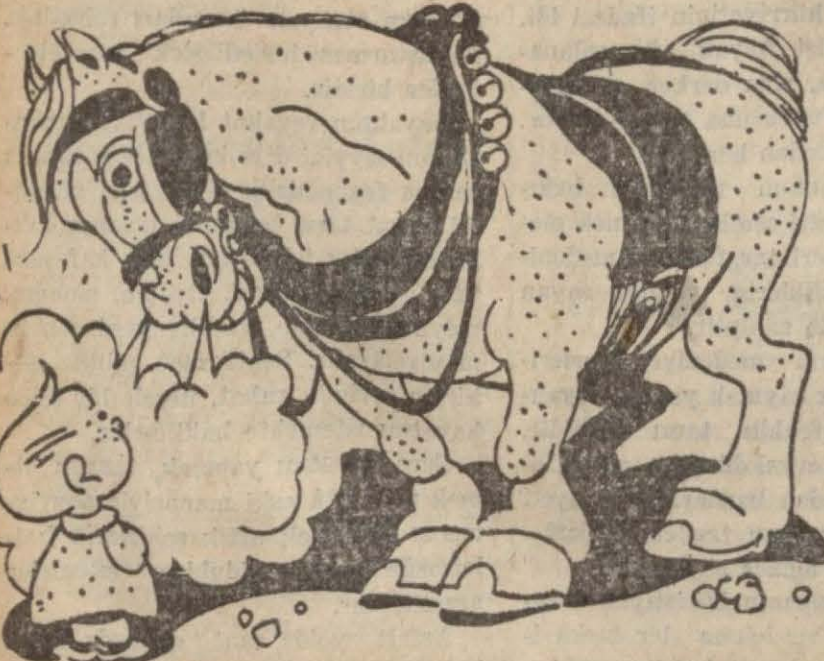
Tramvayda dans!

Bugün tramvay artık eski bir nakil vasıtası sayılmaktadır; şimdi, bütün büyük şehirlerde otobüsler işliyor. Hem daha hızlı, hem daha gürültüsüz..

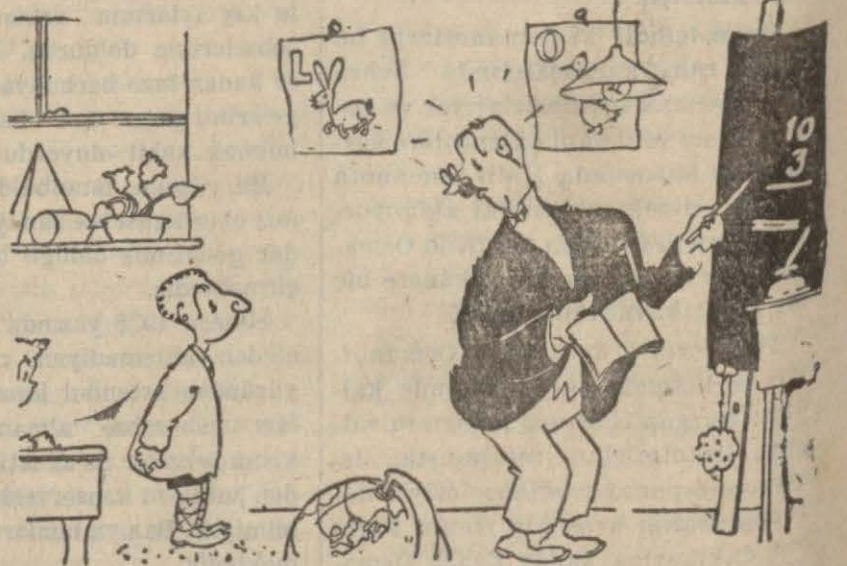
Fakat, 1900 senelerinde tramvay ilk çıkmıştı. Her şeyde olduğu gibi, tramvayı da garip bir şekilde kullanmayı düşünen bir Amerikalı, bir gün bir tramvay arabasında dansetmek hevesine düşmüştü!

Zengin Amerikalı bir tramvay arabası tutuyor. İçine bir cazband yerleştiriyor ve misafirlerini davet ediyor. O gece, bir yandan caz çalıp dansederlerken bir taraftan da tramvayla şehrin bütün büyük caddelerini dolaşıyorlar.

kaplan, o kırmızı kırmızı gözleri ile bakıyordu. Çocuk, korku içinde donmuş kalmıştı! (Sonu gelecek hafta).

Çocuk — Ağabeyimin okulda öğrendiğini beygir kuvveti ile ölçülen buhar herhalde bu olacak.

Öğretmen — On kuruşun olsa, üç kuruşunu ben istesem kaç kuruşun kalır?

Çocuk — Yine on kuruş.

— Nasıl olur?

— Siz üç kuruş istersiniz ama, ben vermem id.

ölümle mülâkat

Almancadan çeviren : Enver Baturkan

Gök yüzünü siyah bulutlar kaplamış bir akşamdı. Sonbahar rüzgârı, şiddetle esiyordu. Kuru yapraklar pencere camlarına vuruyor, sobadaki odunlar, alevler içinde çatırdıyor, yanıyor.

Dolaptan bir kitap aldım, okumaya başladım.

Kapının zili çalındı. İstemiyerek kalktım, açtım. Kapının önünde hiç tanımadığım bir adam duruyordu. Ona hiçbir şey sormayarak içeri aldım.

— Buyurun oturunuz! dedim.

Tanımadığım adam biraz eğildi, sonra:

— Müsaade ederseniz kendimi takdim edeyim. İsmim ölüm.

Yüzüne dikkatle baktım. Genç bir erkek olduğunu gördüğüm zaman ürkmemişim. Ölüm ne iskelete, ne de ölmüş cesede benziyordu. Bu iskeletten ziyade bir maceraperest, yahut bir güveydi. Odaya bir koku yayıldı. Bu koku, ölüm ve mezar kokusu değildi; bilakis çayırın çiçeklerine, pencerenin saçaklarında duran saksılardan gelen kokuya benziyordu.

Hiçbir fevkalâdelik görünmüyordu. Bütün hareketleri tabî, her günkü insanlarda olduğu gibi.

— Bugün vazifemden mezun, tamamiyle hususî olarak geliyorum. Çünkü, benimle birçok defa mütemadi surette meşgul olduğunuzu biliyorum, diye, sohbeti başlamıştı.

— Evet, diye, cevap verdim. Ben birçok sene evvel üniversite profesörü olan, müsteşar Dr. B. nın sizin hakkınızda bir konferansını dinlemiştim. Sonra sizin şahsiyetiniz hakkında bir tabii eser de yazmaya başlamıştım. Fakat o zamanki hayat..

— Evet, hayat! Anlıyorum. Fakat, kitabı bilir ne kadar korkuyorsunuz, benimle bu kadar çok?..

— Korkmak? Neden! Bu anda yaşamadığımız, bütün korkum kaybolmuş.

— Evet, hayatımda böyle vaziyetlere birçok defa tesadüf ettim!

— "Hayatımda.. kelimesi ağızdan ne tuhaf çıkıyor!

— İşte burada müthiş yanılıyorsunuz. Hayat ve ölüm aynı şeydir!

— Nasıl, nasıl? Affedersiniz. Fakat sözünüz birbirini nakzediyor.. Söyledikleriniz mantıksızdır!

— Rica ederim, mantıktan hiç bahsetmeyiniz.

— Ölüm son sözünü alaylı bir tavırla söyledi ve devam etti:

— Ben tamamen mantıksız isem hayat gibi mantıksızım. Onu hiç hesap etmeden bir ortaya bulmadan sona erdirtiyorum. Evet ben ölüm, aynı zamanda, hayatım!

— Artık şimdi sizi; hiç anlamıyorum.

— Öyleyse hakikate yakınsınız. Zira, beni kimse şimdiye kadar anlamadı. Ben neyim? Kimsenin aklı ermez! Sonra siz muhterem efendi. Aklınız başınızda oluncaya kadar, ben size yakın olmayacağım.. Fakat sizi yakalarım, o anda bütün bu parlak zekânız çoktan kaybolacaktır.

— Öyleyse sizin, korkunç bir "son boşluk.. olduğunuzu inanmamlım.

— Şu anda ölüm olmasa idim; kaha atardım. Birçok darbimeseller olduğu gibi, sizin düşüncelerinizde tamamiyle yanlışlıklar..

— Artık fazla tahammül edemedim.

— Siz kimsiniz? diye, bağırdım.

— Fısıltı halinde hafif bir sesle:

— Yavaş yavaş rica ederim bağırma. Benim bizzat sükûnet, ebedi sükûnet olduğumu unutmayın, dedi. ve devam etti:

— Ben bir kelime, bir cümle ile hakiki şahsiyetimi göstermek isteseydim, buna hiçbir zaman muvaffak olamazdım. Size maalesef ebediyetin ne olduğu hakkında siliik bir fikir bile veremiyorum. Çünkü, ebediyet insanın anlayışının fevkindedir. Sizin bu o kadar

raber daima, "zaman.. çerçevesi içinde hapsedilmiş bulunuyor. İşte sizi, bu zamana bağlayan bağdan kurtulmak için, bir gün gelip sizi götürüyorum.

— Mademki bana sormama meydan vermiyorsunuz, bari bana bir fikir, bir yol, bir his, bir işaret veriniz!

— Pekî, mademki beni herkes merhametli olarak tanır, benim, ne olmadığımı size söyleyeyim. Ben, meselâ kemiklerle çatırdayan, orak veya tırpan taşıyan ölüm timsali iskelet değilim. Ben gece entarisile dolayan, hayal de değilim. Ben ispiirtizmacının kımlıdattığı masa vasıtasile de konuşmuyorum ve isterik kadınların emrile peyda olmuyorum. Bilakis ben, yalnız bana verilen yüksek emirlerimi ifa ediyorum. Yani demek istiyorum ki, ben bir peri bir hayalet değilim, bende ne leş kokusu var ve ne de mezar.. Ja ilhamet ediyorum. Ben mahlûklar ile mukayese edilmeyen bir uz niyetim. Daha ziyade bir ilkbahar saharının fecrine, üzerine çiğ düşmüş bir çiçek gencasına, yeni doğan bir çocuğun nefesine benziyorum.

Beni hafif bir sis perdesine, yahut da bir bulutun arkasında saklanan güneşin ilk şuaına benzetmek daha doğru olur..

Ben bir sonun başlangıcıyım. Aynı zamanda en derin iktidarsızlığı mahveden bir kuvvetle geçerim. ve nasıl hilâlden mehtap oluyorsa, ölecek bir insan için ben de yeni bir hayat oluyorum. Ben son acıdan bir hamle ile ilk neşeye geçerim. Ölüm hayattır. Ve ondan en az korkan, şair ve âlimlerdir. Bana inanınız.. Küçük bir mısra dünyanın en büyük bir üniversitesinin nazariyelerinden daha üstün ölüm ve hayatın hakikatlarına daha yakın olabilir.

— Evet, bütün söyledikleriniz güzel dir, fakat neden sonra, tek bir dokunuş ile, insanları yeise, mateme, göz yaşlarına ve ümitsizliğine sevk ediyorsunuz?

— Çünkü, birçok zavallı insan yavru, korkularını saklamak için imanlarını bir elbise gibi taşıyorlar.

Ebediyet tarafından sarsılmış, hücum uğramış olanlarla yaşamak suretile edindiği inanışların cephesinden kendisini harice atmış olanlar, ben den korkmaz. İşte böyle bir adam kahramandır. Hayatının kahramanıdır. O na hayatında, yahut da ölümünde istediğiniz kadar bakın, göreceksiniz ki, onun kahramanlığı beni de, yani ölümü de yener! Ben hiç muharebe etmeden cepheleri temizliyorum. Fakat fevkinde olanlara, kahramanlara yolumu açık bırakırım. Öyle kahramanlar vardır, ki yeise düşmeden, acı çekmeden beni karşıyorlar.. Nihayet bunu da bilmezsiniz ki ben, ne insan bağlayan, onlara pranga vuran ve mezar ile türbelerin bekçilerinden birisiyim. Ben gözüyor ve kurtarıyorum. Ben sevgiyim!

Ayağa kalktı. Ona kapıya kadar refakat etti. Düşünmeden:

— Gene görüşelim, dedim.

— Buna hiç şüphe yok, diye, cevap vererek:

— Şimdiden hoşça kalın, uzun ömürler dilerim, dedi.

Kitap koltuğunda uyandığım zaman, bu "uzun ömürler.. kelimesi hâlâ kulağımda çınlıyordu.

Kısa bir uykudan ve rüyadan sersem sersem kendime geldiğim zaman, gözüm ilk bakışta, kitabın şu cümlesine takıldı: "Ölüm bir ceza değil bir kanıdır.."

— İşte bu rüzgâr ısıklık çalıyor, odanın perdelerine kuru yaprakları fırlatıyor.

KURUN'a abone olunuz ve abone ediniz

İLK TÜRK GAZETECİ

NO. 17

YAZAN : Turan Aziz Beler

Yukardaki yazılardan sinemada bir rol alabilmek için güzelliğin, hattâ umumî tarzda iktidarın kâfi olmayıp daha birçok geyleme malik olmak icap ettiğini anlamışsınızdır.. Alelade bir iktidar en tehlikeli bir vasıftır. Sinemaya gireceklerde bir hususiyet bir başkalık bir yenilik aranır. Eğer sizde bu varsa birinci şart yolunda demektir. Elbise meselesi ikinci mühim rolü oynar. Buraya gelenlerin ekseriyetini ise bu mühim âmilî akillarına bile getirmiyerek bir bavulla yola çıkmış maceraperestlerdir. Halbuki elbiseli olanlar çok defa daha kabiliyetli olan elbisesizlere tercih olunurlar. Çünkü stüdyolar sizin için elbise aramazlar ve yapmazlar. Bunları siz getirmeye mecbursunuz. Bu gibi esas fakat maddî şekillerden sonra muvaffakiyet için bir üçüncü âmil daha vardır ki buna da talih derler. Bir rejisörün, müdürün bir hiçten dolayı hoşuna gitmeyen veya aksi bir zamanına rastgelen birçok kıymetli istidatların talihisizlik yüzünden heder olup gittikleri daima tesadüf olunan cıvilere dendir. Bunun için bu manevî âminin de size yar olması şarttır. Eğer her şeyiniz tamam ve talihiniz de size yar ve yaver olursa sinemaya girer ve belki de muvaffak olursunuz. Aksi takdirde hergün görülen birçok emsali gibi bayağı itimsiz ve insafsız bir gehirde sürünmek, sefalet çekmek muhakkaktır. Buraya gelenlerden yüzde biri sinemaya girebiliyor ve ancak binde biri muvaffakiyet kazanıyor. Bu kadar az kazanç ihtimali bulunan bir işe girişmek pek akıl kârı olmasa gerektir. Sinema aktörlüğüne heveskar olan gençlerimizin bu roktaya dikkat nazarlarını çekmeği lüzumlu görüyorum. Serküzeşt peşinde kırılmış o kadar emellerin ne elemelerle karşılaştığını gördüğüm için bana böyle bir hevesten bahsedildiği zaman tüylerim ürperir..

VIII

Sinemacılık henüz çocukluk devresindedir. Bir gece fenerinden doğan marifet; koşu merakının sinemaya yaptığı hizmet; Edisonun bana söylediği kıymetli söz; birinci stüdyo nerede kuruldu. Perdede görülen ilk tren halkı nasıl korkuttu. Avrupa harpte iken Amerikalılar nasıl çalıştılar. İlk sinema sahneleri; sesli filmi icadı. Renkli filmler.

Sevgili okuyucuları. Bu kadar zamandır sinemaya gidiyorsunuz. Sinemanın nasıl başladığını icat edildiğine gibi safhalardan geçerek bu hale

hesiz içtinden birçokları bunu hatırlanmış ve sinemanın nasıl doğduğunu, nasıl büyüdüğünü öğrenmek istemiştir..

Ben sinemayı gördüğüm günden itibaren bu tarihi bilmek ve anlamak arzusuyla tutuşuyordum. Fakat bilgiler pek azdı. Mektepte bizim fizik hocasına sormak, aklımdan geçti, evvelâ cesaret edemedim. Nihayet birgün dayanamıyarak sinemanın nasıl icat edildiğini kendisinden sordum. Hocam kışkırmı gitti:

— Bu karışık ve uzun bir iştir. Bunu sonra öğrenirsiniz; şimdiki halde bunları düşünecek yerde dersinizi takip ederseniz daha iyi olur..

Dedi. Hem azar işittim hem de istediğim şeyi öğrenemedim.

Holivuda geldiğim zaman ilk işim, sinema tarihi hakkında yazılmış kitapları aramak oldu. Alâkadar olanlardan da malûmat istedim ve hepsini topladıktan sonra sinemacılığın ne suretle başlayıp ne surette inkişaf ettiğini ve bugünkü şekli almaya kadar geçirdiği safhaları iyice tesbit edebildim. İçinizden birçoklarının da benim gibi, buna merak ettiklerine emin olduğum için topladığım malûmatın başlıcalarını aşağıdaki yazılarla size bildiriyorum:

Sinemacılık daha bugün, beşiğinde bulunan gürbüz, bir yavrudur. Bu sanatı ortaya çıkaran, ilk keşifler karanlıkta kalmaktadır. Bu bodrumun küçük deliğinden giren güneş ziyasının delikten daha büyük bir ışık vücutu getirdiğine Aristotel bundan yirmi üç asr evvel dikkat etmiş ve bu hâdiseyi ehemmiyetle işaret eylemişti. Yine o zamanın adamları ipe bağ-

lanan bir taşın süratli döndüğü zaman göze yuvarlak halkalar şeklinde göründüğünü tecrübe etmişlerdi.

İşte sinemanın en canlı sırrı bu iki iptidai keşiftedir. Ziya sanatlarının, İtalyan Rönesans devrinden başladığı kuvvetle tahmin edilmektedir. On dördüncü asır ortalarında yaşayan Leonard dö Vinci bu hususta birçok enteresan tecrübeler yapmıştır. 1640 da Athanase Kircher Romada asilzadeleri bir gece davet ederek "Magia Batoprieo", yani sihirbaz fenerini onlara göstermişti. Ziya önüne gölgeler getirilerek, ilk defa olmak üzere, melek, şeytan, iskelet gibi hayaller karanlık bir oda duvarlarında teressüm ettiriliyordu.

O zamanlarda Londrada yaşayan Peter Mark Roget enteresan bir keşif yaptı. Bir gece yazıhanesinde çalışırken kapalı perdesinde, sokaktan geçen bir arabanın gölgesini gördü. Araba bir sokak feneriyle perdenin arasından odaya gölgesini aksettiriyordu. Hızla geçtiği halde yine bütün hareketler parmaklıklar arasından geçerek oda perdesinde ayrı ayrı görünmekte idi. Roget bu hâdiseyi ehemmiyetle tekil etti ve Royal Society'de bir konferans vererek ilim adamlarının bu mevzu üzerinde çalışmalarını rica eyledi.

İlk sinema makinesi, 18 inci asır ortalarında büyük Michael Jarady'nin yapmış olduğu tecrübelerle meydana geldi. Aradan pek çok zaman geçmeden Platsan Belçikada ve Stamfer Avusturyada aynı makineyi yaptılar. Bir çember kenarına küçük resimler yapılmıştı. Bu çember başka bir çemberin içinde döniyordu ve döndükçe resimler harekete geçerek, aynı büyüklüğündeki deliklerden göze görünüyordular.

1853 senesinde Kircherin altına Stamfer'in çemberi ilâve olunarak duvarda gölgeler harekete getirilmiştir. İş artık fotoğraf kimyasına kalmıştı. Bu kimya şubesi 1800 senesinde başlar 1860 senesinde Filadelfiya şehrinde Colman Sellars Kinetoskof makinesini keşfetti. Burada ilk defa kullanılan Kine kelimesi bilâhara bütün dünyada kullanılmakta olan sinema kelimesine menşe olmuştur. Daha evvel keşfolunan makinelerin önüne bir adese konmuş ve gölgeler büyültülerek uzaklara aksettirilmişti. Şimdi bunları birleştirmek işi kalıyordu.

Holivuda İstanbuldan giden iki

ASRIN ÇOCUKLARI

Yazan:
Ferenç Körmedin
Çeviren:
Vahdet Gültekin

21

SAF HAYAT

György de büyük bir cocuktur, on-
oir yaşında idi, ortamektebe gidiyor-
du, büyük ümit veren genç bir piya-
nistti, uslu ve ciddi bir cocuktur.

Poula'nın ona "küçük bir ihtiyar,"
dediğini işitirdi: çocuk György'ü,
kendisinden fazla babasına yakın bul-
lurdu. György'ün de çocukların oda-
sında yatıp kalktığı daha pek eski bir
sey olmadığı halde — öteki odada da-
ha iki sene ya geçmiş ye geçmemiş-
ti — böyle olduğu halde beraber oy-
nadıkları günleri pek eski bir hâtrâ
gibi mübhem bir şekilde hatırlıyor-
du.

György'ün odasında iki dolap var-
dı. Bunların birinde, en üstteki iki
gözde birçok oyuncaklar dururdu;
bunlar oraya titiz bir surette, inti-
zamla yerleştirilmişti. Umumiyetle,
György'ün odasında ne ile meşgul ol-
duğunu anlamak pek güçtü. Sabahle-
yin mektebe gittiğini biliyorduk — çan-
tasını alır; cebine, acele ile bir kâğıda
sarılan tereyağlı ekmek dilimini so-
kar, evden çıkardı. Öğleyn tekrar eve
gelirdi; Ne suratında, bir çizik görü-
lürdü, ne elbisesinde bir yırtık, bir
leke; elleri de, sabahleyn evden çı-
karkenki gibi temiz bulunurdu. Ne
biçim şey bu mektep ve okuma!

Sahi ya! Mektep, çocukların inip
çıkışları uzupun bir merdiven değil;
mektep, içinde çocukların oturup ça-
lıştıkları bir odadır... Fakat acaba
sade oturup çalışırlar mı? Hiç oy-
namazlar mı? Cıvıncık yapmazlar
mı, birbirleriyle dövüşmezler mi? O
halde, böyle çocuklardan bahseden
hikâye kitapları yalan mı söyler?
Yoksa yalnız György mü onlardan
haric bir çocuk? Karnesinde — baba-
sı küçük oğluna bu kâğıdı gösteriyor
ve içindeki işaretlerin manasını anla-
tır — yalnız on tane işaret van
tavrihareket hanesinde de — babası
bununla iftihar ediyordu — György
Hegedüs'ün tavrihareketinin yalnız
iyi olduğu değil, aynı zamanda her
çocuğa nümune olacak bir şey teşkil
ettiği yazılı idi.

Babası, memnun bir tarzda:
— Demek ki, György, diyordu, se-
nin tavrihareketin misli olmayan bir
meziyetti.

Babasının bu sözlerini belki György
anlayordu, fakat Poula ağabey'sinin
tavrihareketi herkese nümune olacak
bir şey midir, değil midir hiç bir za-
man anlayamadı.

Evet, György sabahleyn mektebe
gidiyor, fakat öğleden sonra... Öğle-
den sonra ne yapıyor? Saatlarca oda-
sına kapanıyor, sanki odada kimse
yokmuş gibi, çit işitilmeyor; çalışıyor
okuyor ve yazıyor. Akşama doğru, ar-
tik babasına gelen hastaların ardı ke-
silince, odasından piyano sesi gelmeye
başlıyor: György çalışıyor.

György daha başka ne yapar? Hâ-
kıkatta, bizim hepimizin yaptığı şey-
leri yapar, fakat biraz başka bir şe-
kilde. Ona kimse kitap okumaz; renk-
li kâğıtlarla kaplı kitapları, sonra ba-
basının kütüphanesinde duran o kah-
verengimsi - kırmızımsı kaplı kitapla-
rı kendisi alır okur.

— Hayır, yavrum, sen bu kitaplar-
dan anlamazsın; sen de büyü, Jokai'yı
bile okursun.

György'ü hergün yıkamıyorlar, o
kendi kendine yıkıyor. O da yemek
yiyor ama, daha fazla ve daha baş-
ka şeyler yiyor. O da hep beraber
gezmeğe gidiyor ama, elinden tutma-
yorlar. Uyurken de başında dadı Eva
beklemiyor, odasında tek başına uyu-
yor.

Görünüşte György'ün günleri Pau-
lanın günlerinden pek az farklı, fa-
kat — çocuk bunu farkediyor ve ü-
zülüyor — György'de başka bir şey
var; bunun ne olduğunu bilmiyor ve
öğrenmek istiyor. Hissediyor ki
György'deki bu anlayamadığı şey yal-
nız annesi ile babasının — sen de büyü,

sen de yaparsın... — şeklindeki sözle-
riyle izah edilemez.

György'ün arkadaşları büyük ço-
cuklar, ve hiç ona benzemiyor. Bunlar,
geçen nisan'da bir gün, György'ün i-
sim günü münasebetiyle, eve gelmiş-
lerdi. Gürlütlü çocuklardı, evin altı-
nı üstüne getirdiler. Bağırıp çağrı-
yorlar, birbirleriyle dövüşüyorlar -
dı. Ne bir sözleri György'ün sözlerine
benziyordu, ne hareketleri onun ha-
reketlerine. Halbuki onun arkadaşları
imişler!

Evet, György'de farkedilen fakat
anlaşılmayan bazı şeyler var. Gelin
tekrar soralım Eva'ya: acaba niçin
György böyle uslu bir çocukverceği
cevap yine muhakkak şudur: "— Us-
lu bir çocuk değil ki o!, annemize so-
ralım, o da diyecek ki: "Uslu, çünkü
uslu...". Bunların hiç biri doğru de-
ğil. İlk cevap, tabii, yanlış, mahsus
söylenmiş bir yalan; ikincisi de ce-
vap değil zaten. Anlaşıyor ki, bu iki
cevabın ikisinde de gizlenmek istenen
bir şey var.

György'ün kendisine mi sorsak?
Yine geçen sefer yaptığı gibi yapar.
Benim güldüğüm şeye sen neye gül-
meyorsun? diye sormuştum, birdenbi-
re "hahhahhhha!...", diye bir kahka-
ha attı, sonra:

— İşte güldüm, gördün mü? dedi.
Haydi şimdi git yanımdan!

Babam kaldı. Babamın dediğini de
anlayamadım, ve György meselesi de
yine öyle halledilmedi gitti. Babam
dedi ki: "György böyle ağırbaşlı bir
çocuk, dedi. Çünkü onun yaratılışı ö-
teki çocukların yaratılışına benzemez...
Onda yüksek bir sanatkar tabiatı
var", dedi. Bu kelimeler... bu kelimeler
anlayorum: Tabiat, şu mavi göz-
yüzlü, şu yeşil tarlalar, şu orman, dağ
ve ovalar demektir... Yazın insan ta-
biat içinde yaşar... Fakat György'deki
tabiat ne demek... György'deki o yük-
sek tabiat ne demek? Hiç gülmeyen
bu cocukta mı imiş o tabiat denen
şey? Tabii değil, o halde hiç bu lâfı
açmayalım. György nasılsa. Öyle bir
çocuk. Büyüyünce öğreniriz. Esasen,
bütün ümidimiz bu. Fakat, bazı öyle
insanlar var ki onları hiç bu kadar
zorluk ve sıkıntı çekmeden anlaya-
biliyoruz.

(Arkası var.)

Ziraat malzemesi için Avrupaya giden heyet

Vekiller heyeti son yaptığı toplan-
tımda ziraat kombinalar kurumu için
muhtelif memleketlerden mübayaat -
ta bulunulmasına karar vermiştir.

Öğrendiğimize göre, ziraat vekâle-
ti ziraat kombinalar hakkındaki etüd-
lerini ikmal etmiştir. Ziraat kombina-
lar kurulması işiyle devlet elinde toplanan
çiftliklerin işletilmesi işi mü-
vazi olarak yürütülmektedir. Bu çift-
likler de, esasen hazineye ait bulu-
nan çiftliklerle Atatürk tarafından
milletle hediye edilmiş olan çiftlikler
iki kısma ayrılmaktadır.

Yapılan programa göre bütün dev-
let çiftlikleri müstahsilere birer nü-
mune olarak tanzim edilecektir. Esasen
çiftliklerde kullanılmak üzere daha
evvel Amerika ve Almanyadan 150
traktör almıştı. Şimdi bu trak-
törler Halkalı ziraat mektebinde bu-
lunmaktadır.

Bugünlerde ziraat kombinalara lâ-
zım olan sair malzemeyi tedarik et-
mek üzere bir heyet Avrupaya gide-
cektir. Heyet Fransa, Macaristan ve
Yugoslavyada devlet çiftliklerini ve
aynı zamanda ziraat malzeme fabrika-
larını gezecek ve oralarından çiftlik iş-
lerine en elverişli hayvanlarla diğer
levazım mübayaat edilecektir.

Ziraat kombinaların kurulması işine
ilk baharda başlanacak yaz ziraatı ile
faaliyete geçilecektir.

Zihniyet merakı: Gümrüğün eski günlerine ait bir hatıra

Şimdi devlet şurası umumi kâtibi ve
azası olan bay Cemil Mete, gümrük
idaresinde çalıştığı zamana ait bazı ha-
tıralarını (Gümrük rehberi) adli mec-
muaya yazmıştır. Bay Cemil Mete,
gümrük müfettişi sıfatıyla ilk karşılaştı-
tığı manzaralardan birini şöyle anlatı-
yor:

"Meslektaşlarımızın çoğu bıyığı, sa-
kalı, ağarmış veya büsbütün beyazlaş-
mış eski gümrükçülerdendi. Bunlardan
bazılarının, ellerinde tesbih, babayani
bir tavır ile rıhtım ve anbarları dola-
şarak - merhaba, Sıtkı efendi, keyifler?
Kabilinde, hal ve hatır sorarak bir
teftiş yapıları vardı ki görülmeye seza
idi.

Galatada bulunan başmüfettişimiz
kendisi ile görüştüğümüz ilk günü
beni hayretle süzerek;

— Birader, demisti; darpaneciliğin
gümrükçülükle ne münasebeti var? Siz
büsbütün ayrı olan bu mesleğe ne diye
geçtiniz?

Bu kurpozisyon zihniyetine bit-
tabiti:

— Evet, nasılsa öyle bir şey oldu!
şeklinde bir cevapla mukabele ettim.

Cüneydle beraber, ismini işitip de,
yüzünü gördüğümüz ithalat beyanne-
melerinden günlüğünü getirip şöyle
gözden geçirelim dedik. Beyannamele-
rin muhtelif muameleleri gösteren ka-
rışık manzarası bizi hayrete düşürdü.
Ben rüsum tahakkuklarını gösteren kısı-
mın hesaplarını kontrol ederken tesa-
düfen 892 ve 2 kurşluk iki tahakkuk
ve tahsil fazlasına tesadüf ettim. Hata
etmiş olmayayım diye tekrar hesapla-
dım. İştibaha mahal yoktu. Hemen key-
fiyeti hikâye ve beyannamelerin num-
rasile tarihini işaret ile (bu paraların
eshabına red ve iadesi) lüzumundan
bahis bir rapor yazıp karşıya, heyeti
teftişine reisliğine gönderdim.

Ertesi sabah Galataya gümrüğe gel-
diğimde baktım ki reis gelmiş. Sarı
kenribar tesbihini sakırdatarak pence-
reden denizi seyrediyor. Selâm verdim,
oturduk. Cebimden benim raporu çı-
kardı. Onu gözlerine yaklaştırarak
mütehayyır ve müstehtei bir eda ile
(arkadaş beyin dün maşallah hemen
bir raporunu aldık; fakat bilmem, ben
mi yanlış anladım, yazılığa mı zühul
var? Mal sahibine para iadesi teklif
ediliyor gibi?) dedi.

— Hayır, efendim, dedim; doğru an-
ladınız. Resmî fazla hesap ve tahak-
kuk ettirmişler. Mal sahibi de farkına
varmayarak böylece tesviye etmiş. Faz-
lasının iadesini yazıyorum.

Hayretine biraz da hiddet karıştı:
— Biz rüsumat müfettişi miyiz, yok
sa tüccarın dava vekili mi?

Demesile saniye fevretmiyerek cev-
abı dayadım:

— Her şeyden evvel hak ve hakika-
tın müdafii. Malûmâlinin hazinesi dev-
leti doymak bilmez bir dev ve devlet
memurlarını nef - i hazine namma her
kesten haklı haksız ne kıpırabilirlerse
sürükleyip o devin ağzına dökmeye
mükkel gayretkeşler zümresi addeden
sakat telâkî tarihe karışmıştır. Bahu-
sus ki kanunî rüsum ve tekâlifî tahsil
etmemek nasıl mücazâtı müstelzim ise
kanunen mevzu matrah veya nisbet
haricinde tahsilâtta bulunmak da öyle-
ce mucibi muahazedir. Noksan tahsilât
iki ikmal, fazla tahsilâtı iade ettirmek
de bizim vazifemizdir.

Bu haklı ve müşküt mukabele üze-
rine (biz hesapçı olmadığımız için bu
hususla tefatül ediyorduk) diye işi
tatlıya bağladım. Ben de olabildi, efen-
dim! sözü ile mübahaseyi kapattım.

Fuat Bulca istifa etmemiş

Ankara, 22 (Telefonla) — Türk
Hava Kurumu başkanı ve Çoruh say-
lavı B. Fuat Bulcanın kurum başkan-
lığından istifa ettiği hakkındaki ne-
griyat asılsızdır. Kendisi bir buçuk ay
mezuniyet almıştır. Bu izni geçir-
mek üzere bugünlerde Parise gidecek-
tir.

B. Fuat Bulcaya bu müddet zarfın-
da Hava Kurumu Asbaşkanı B. Şük-
rî Koçak vekâlet edecektir.

Kaybolan General!? Kaçırılan; öldürüldü mü, sağ mı?!

Paristeki "Beyaz Rus Askeri Teşki-
latı", reisi Millerin izi üzerinde....

Yazan: Alfred Gerigk — Tefrika numarası: 41

Skoblinin rolleri?

Firarı, tam mânâsile ikiyüzlü bir siyaset
kullanmıştır!

Beyaz Rus hareketinde kay-
de değer rol oynayan emin a-
damlardan birisine, "Fakat
mademki Skobline karşı bu ka-
dar çok şüphe sebepleri, bu
kadar çok suizan esasları,
Skoblinin hayatında bu kadar
çok vuzuhsuzluklar ortadaydı;
Skoblinin... Beyaz Rus hareke-
tinde bir kere elde ettiği başlı-
ca rollü oynamaya devam etmesi
ni nasıl izah edebilirsiniz?.., di-
ye sorulunca, Rus, yorgun bir
el hareketi yapıyor:

Skoblinin eski harp arkadaşların-
dan biri, şöyle diyor:

— Eğer bir defa olsun neticeye
müessir lâhzada Skoblinin sözlerine
kulak asılsaydı, ihtimal her şey
başka türlü olurdu, biz bugün Pa-
riste pineklemezdik ve Sovyet idar-
esi yıkılmış bulunurdu. O, vakti -
le Kutepofun yanında en genç ma-
lyet zabiti idi ve Beyaz ordular Mos-
kova istikametinde hayli ilerlemiş-
lerdi. Kutepof, harp meclisinde
"Benim cephem şekerden bir mü-
dafa hattına benziyor. Geri hatlar-
la muvasalamız tehdit edilmektedir.
İhtiyat kuvvetlerle vaziyetimizi
sağlamlaştırmadan, fazla ileriye
gitmemiz doğru değildir.., demisti.

Skoblin bu mütereddit tabiiye i-
tiraz etmişti. O vakit heyecanla "biz
dahil bir muharebe idare ediyoruz,"
diye bağırıyordu. "ve kim merkez
sehrli elinde tutarsa, muzaffer ola-
caktır. Biz istinad noktalarımız üze-
rinde düşünceye dalmadan, önümüz-
de duran kızılırları imha etmeli ve
şimalden Moskova üzerine yürüme-
liydik. Biz eğer bolşevik hükümetini
defedersek, eğer Moskovadaki bol-
şevik aleyhtarı ayaklanırlarsa, bi-
zim için istinat noktalarımızın mah-
vedilip edilmemesi artık müsavi ola-
bilir. Bütün varlığımızı bu işe hasre-
derek, kolumuzu tam oynatalıyız!..

Skoblinin delicesine bir cüret ma-
hiyetindeki plânı, o vakit reddedi-
lmişti. Fakat o, birçok sene sonra da
daima, tekrar tekrar Kutepofun
yanında toplanan hatırlar ve bunu
Kutepofun kaçırdığı neticeye mü-
essir lâhza telakki ederdi!

Bakınız, işte bizim dahilli muha-
rebede tanıdığımız Skoblin buydu.
Sonra, Bulgaristanda ve Prağda bu-
lunduğu sırada, içimizden çoğumuz
onu gözden kaybettik. 1923 de ilk
defa olarak Berlinde ortaya çıkın-
ca, kendisini bir zamanki dostları
aneak tanıyabildiler. Skoblin, artık
karar vermekten hoşlanan genç za-
bit değildi; yumuşak ve güvenilmez
görünüyor ve tamamiyle karışımın
tesiri altında bulunduğu apaçık gö-
rülüyordu. Bununla beraber, kendisi-
ni mütakaddim askeri hizmetleri-
nin parıltısı çerçevesinde ve Pa-
rise gelince, eski harp arkadaşı sıfa-
tıyla yekpare bir samimiyetle kar-
şılandı, araya alındı!

Konuşmaya, bir başkası karış-
ıyor:

— Sonra bundan 3 sene evvel ala-
ca Generallerin Millere karşı ayak-
lanmaları vukua geldi ve Millerin
bu zorluklara hâkim olması için
Skoblinin çalışması en iyi çareyi
teşkil etti!

— Alaca Generallerin ayaklan-
maları mı?

Alaca Generaller, ilk defa dahilli
harpte parlayan ve yaşlı çarlık dev-
ri Generalleri tarafından tam ma-
nasıyla olgun sayılmıyan zabıtlere
takılmış alaylı bir lâkaptır. Millere
karşı "ROWS" da burğu gibi ha-
reket eden bu Generaller, aşağı yu-
karı bir düzüne vardı ve 1935 ilkba-

harında bu hareket ciddi kalıplara
girdi. Haddizatında ayaklanma
mübalagalandırılmış bir tabirdir.
generalleri grupları, Milleri ROWS'un
idare riyasetini bırakmağa mecbur
etmek isteyordu. Bunlar, ona kar-
şı, kendisinin fazla yaşlı ve az fa-
al olduğunu ortaya atıyorlar ve bu-
tün Ruslara şamil askeri birliği bol-
şevizme karşı yeniden hakiki bir
hücum taburu yapmak için yeni kuv-
vetlerin iş başına geçirilmesi icap
ettiğini ileri sürüyorlardı. General
Turkul ve Fok da bu gruba dahildir.
Skoblin, bütün bu meselede iki
rol birden oynayıyordu. O, generaller-
le konuşurken Millerle görüşürken
generaller aleyhinde söylüyordu!
Bu, Millerin "dış çizgi", yi yeniden
ihdas etmeğe, Sovyet Rusyaya ajan
göndermek usulünü tekrar canlan-
dırmağa karar vermesinin, en esas-
lı sebebiydi. Ve Miller, diğerlerini
yatıştırmak için, Skoblini bu organi-
zasyon faaliyetinin başına geçirmiş-
ti!

Dişarda duranlar için, izleri takip
etmek ve organizasyondan organi-
zasyona uzanan ipleri, Beyaz Rus
muhtil adamlarından kâh birini,
kâh bir diğerini gene Beyaz Rus
hareketi içerisinde Sovyet organi-
zasyonlarına yahut bulanık akıntı-
lara bağlayan ipleri çözmek, daima
daha ziyade güçleşiyor!...

Tam bu sırada, Moskova gazetele-
rinden "Pravda", bu resmî Sovyet
Rus gazetesi' de, tahkikat ortasında
bir bomba patlatıyor. "Milleri biz
zat Beyazlar kaçırdılar, bu "Pra-
da", gazetesi böyle bir iddia ortaya
atıyor "çünkü o kendilerine kâfi de-
recede faal gelmiyordu!..

Moskova gazetesi, cidden kendine
mahsus bir keşif yapmıştır. Bolşevik-
likçe karşı harp eden milliyetper-
per İspanya ordusuna, memleket-
lerinin zemini üzerinde olmasa bi-
le memleketlerinin düşmanlarına
karşı silâh elde harp etmek için
müteddit Beyaz Rus zabiti girmiş-
tir.

Milli İspanyol ordusuna alelade
bir asker sıfatıyla Beyaz Rus Gene-
rali Fok da dahil olmuştur; artık
genç bir insan değil, 60 ma yakın
bir adam, ki vaziyeti Pariste pek i-
yi gitmemekteydi ve işsizlere yar-
dım tahsisatıyla yaşamak zorunda
kalmaktaydı. İspanyaya seyahat
için lüzumu olan parayı, sonradan
araştırmayla tesbit edileceğine göre
ona Skablin vermiştir. General Fok,
İspanyada Çavuş olarak vurulmuş,
ölmüştür. Kendisi, daima büyük fa-
aliyet talep eden grupa mensuptu ve
evvelce bir defa Millere yazdığı bir
mektupta bu husustaki kanaatini
pek sarahatle tebarüz ettirmişti.

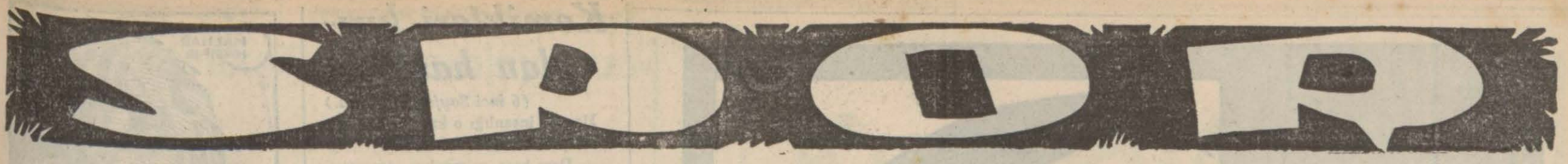
(Arkası var)

Borsacıların Ankara temasları

Ankara, 22 (Telefonla) — Borsacı-
nın Ankaraya nakli münasebetiyle
buraya gelen Borsa acenteleri birliği
sekreteri B. Nedim Akçer Başvekâlet
ve Maliye Vekâleti ile yaptığı temas-
ları bitirmiştir.

Başvekil B. Celâl Bayar, bu münase-
betle, B. Akçer'e, bütün borsacı ar-
kadaşlarına selâmını bildirmesini em-
retmiş ve yeni borsa binası yapılmış-
tır için lüzumlanan tedbirlerin alınıp
görülmüş ilâve etmiştir.

B. Akçer bugün şehrimizden İstan-
bula ayrılmıştır. Orada arkadaşları
ile görüşüp, bir hafta kadar sonra
tekrar Ankaraya gelecek ve teknik iş-
lerle uğraşacaktır.

Dün Ankarada yapılan ikinci maçla

Istanbul muhteliti Ankarayı 2-1 yendi

Takımımız galibiyet golünü atmadan evvel sahada dokuz kişi kalmıştı

Ankara, 23 — Şehrimizde bulunan İstanbul muhteliti ikinci karşılaşmasını bugün havanın tahammülsüz soğuşuna rağmen stadı dolduran 9 bine yakın bir meraklı kütlesi önünde yine Ankara muhteliti ile yaptı.

Bugünkü maç dünkiünün revansı ma biyetinde olduğundan her iki takımda en kuvvetli kadroları ile sahaya çıkmış bulunuyorlardı.

İstanbul muhteliti şöyle dizilmişti: Cihad - Reşad, Faruk - M. Reşad, Esad, Eşfak - Fikret, Murad, Bülend, Muhteşem, Necdet.

Buna mukabil Ankara muhteliti de takımında yaptığı mühim tadilatla şöylece sıralanmış bulunuyordu:

Fuad - Yaşar, Nihad - Cavid, Hasan, Orhan - Fahri, Celâl, Rıza, Yaşar, İskender.

Hakem, Gençler birliğinden eski Ferli İhsan'ın idaresinde başlayan oyun derhal İstanbul lehine bir cereyan aldı.

İSTANBULUN İLK GOLÜ

Fikretin soldan Ankara kalesine kadar sürükliyerek birdenbire Murad'ın geçirdiği topu, daha ikinci dakikada Muradın çektiği sıkı bir şut ile Ankara ağlarına takılmış görüyoruz. Ankara muhteliti bu hiç beklemediği bir zamanda yeddiği golün tesirile olacak, birdenbire harekete geçerek İstanbul kalesini zorlamaya başladı.

İSTANBULA PENALTI CEZASI VE BERABERLİK GOLÜ

Esad, ceza çizgisi üzerinde durdurmak istediği bir Ankara hücumunu hatalı kestiği için hakem penaltı cezası verdi. İskender bu güzel fırsattan istifade ederek güzel bir köşe vuruşu ile takımına beraberlik sayısını kazandı. Devre daha ziyade Ankara'nın baskısı altında, fakat golsüz geçtiğinden 1-1 berabere neticelendi. Bu devrenin 31 inci İstanbul takımından Murad çıktı, yerine Hasim girdi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devrede esmekte olan rüzgârı da lehlerine alan İstanbullular, Ankara kalesini tazyike başladılar ve bir aralık nisbi bir hâkimiyet tesisine bile muvaffak oldular. Ankaralılar, İstanbulun kaleleri için çok tehlikeli olan bu ziyaretlerine ancak arada bir görülen ferdi hücumlarla mukabele ediyorlardı. Fakat Ankara müdafaasının ve bilhassa Yaşarın yerinde ve sert müdahaleleri, İstanbul muhacimlerine bir türlü gol imkânları vermiyordu.

BİR HADİSE

Bugün, düne nazaran daha enerjik bir oyun çıkaran Ankaralılar, yenden İstanbul kalesine doğru sokulmaya başladılar. Karşılıklı hücumlarla, fakat neticesiz geçen maçın 31 inci dakikasında hic de hoş gitmiyen bir hadise oldu: Fikret, ayağına geçirdiği topa soldan Ankara kalesine girmek üzereyken, iki Ankaralının kendisine favallü yaptığı şarjdan sinirlene, ek ayak salladı. Bunu gören hakem, Fikreti oyundan çıkararak İstanbul aleyhine frikik cezası verdi. Hakikaten yerinde olmiyan bu cezayı protesto eden Eşfak da aynı zamanda ve aynı cezaya çarptırarak oyundan çıkarıldı.

İSTANBUL TAKIMI 9 KİŞİ

Bu suretle 9 kişiyle oyuna devam mecbur kalan İstanbul muhteliti Muhteşem geriye a'arak forvette Bülend, Hasim ve Necdet olduğu halde oyuna başladı.

Bu fırsatı bir ganimet sayan Ankaralılar büyük bir enerji ile İstanbul kalesine sık sık hücumla başladılar. Fakat bugün 22 oyuncunun en muvaffak olanı İstanbul kalecisi Cihad, hakikaten yaratıyor ve her ne pozisyonunda olursa olsun çekilen şutları ya

kornere gönderiyor veya kendisine has bir soğukkanlılık ve meharetle yakalıyordu.

Ankaranın nefes aldırmiyan hücumlarından zorlukla kurtulabilen İstanbul akıncıları, yeniden hücumlarını tazelemeye başladılar.

İSTANBULUN GALİBİYET GOLÜ

37 inci dakika: Bülend geriden almış olduğu derin bir pası kovalıya rak ve karşısına çıkan muavin ve müdafileri de atlattıktan sonra Ankara kalesine kadar sokuldu ve bu sırada çektiği sıkı bir şut golposta çarparak geri geldi. Fakat bu sırada yetißen

Hasim güzel bir vuruşla topu ikinci ve son defa Ankara ağlarına takmış oldu.

SON DAKİKALAR

9 kişi olmalarına ve 3 forvette çalmaya mecbur oldukları halde İstanbul yaptığı bu ikinci sayı Ankaralıları bayrete düşürdü. Ve bunun tesiriledir ki, elde etmiş oldukları gol avantajını kaybetmemek için canla başla çalışan İstanbul oyuncuları Ankara kalesini oyunun sonuna kadar çok müşkül vaziyete soktular. Fakat, her iki tarafın da azami gayetine rağmen netice üzerinde bir değişiklik olmadığından, maç 2-1 İstanbul muhtelitin galibiyetile neticelendi.

Dün akşam yapılan boks maçları

Yorgo Kiryako'yu yendi

Memleketimizde, maatteessüf, nadiren yapılan boks maçlarından biride, dün, saat beşte, Beyoğlu Halkevi salonunda büyük bir kalabalık önünde yapıldı ve heyecanlı bir alakayla seyredildi.

Yapılan yedi müsabakanın neticelerini sırasıyla yazıyoruz:

Manuel, ikişer dakikalık dört raunddan sonra rakibi Bedrosa sayı hesabıyla galip geldi.

Muhteşemle Zeki, ikişer dakikadan dört raundluk maç neticesinde berabere kaldılar.

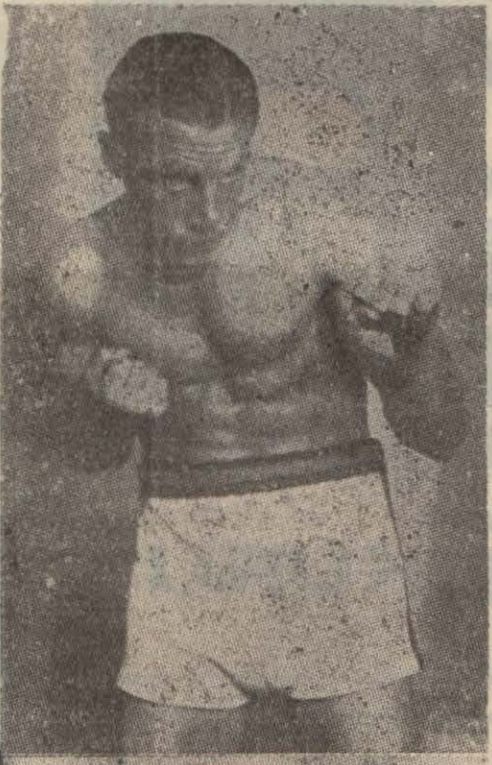
Muvaffak, dört raundluk bir maçta çok güzel bir dövüş neticesinde Stelyo birkaç defa yere yığıktan sonra sayı hesabıyla galip geldi.

Muzafferle İbrahim kör dövüşünü andıran bir maç neticesinde berabere kaldılar.

Coşkun, gayet güzel bir maç yapılarak, rakibi Aslanı sayı hesabıyla yendi.

6 raundluk Franko - Panayot maçı da, Panayotun, bilhassa son üç raundda, aldığı bariz faikiyet neticesinde, Frankonun mağlubiyeti ile bitti.

Günün en mühim maçı, haftalar danberi heyecanla beklenen Kiryako - Yorgo, maçıydı. Sekiz raund üzerine yapılan bu mühim maç baştan nihayete kadar Yorgonun bariz hâkimiyeti altında cereyan etti. Bilhassa, son dört raundda Yorgo rakibini tamamiyle ezerek baygın ve bitkin bir hale getirdi. Ve böylece cidden değerli bir boksör olduğunu gösterdi. Fransada ve Yunanistanda muhtelif maçlar yaparak birçok muvaffakiyetler kazanmış olan Yorgo, meşhur Yunanlı boksör Vasile Karşılaşmak üzere Atınaya davet

Dünkü maçın galibi Boksör Yorgo

edilmişse de, bu hususta henüz kat'i bir karar verilmemiştir.

Barut gücü sahasındaki açları

Dün Bakırköy Barutgücü sahasında büyük bir seyirci kütlesi önünde yapılan maçlarda Kadıköy halkevi birinci futbol takımı üstün bir oyun oynuyarak 3-1 galip gelmiştir.

Aynı klüplerin B. takımları karşılaşmasını da Barutgüçlüler iyi bir oyundan sonra 3-2 kazanmışlardır. Bu maçlardan evvel de Bakırköy Rumlarından müteşekkil bir A takımı Barutgücü genç takımıyla oynamış ve maçı 3-2 Rum takımı kazanmıştır.

Beşiktaş'a karşı birçok temiz oyunlar çıkaran ve takviye edilen Doğanşpor takımı.

Dün Eyüp takımı gelmediği için hükmen galip sayılan Topkapı Takımı...

Şild maçlarına dün de devam edildi

Kasımposha Vefa ile berabere kaldı, Beşiktaş Doğanşporu 3-1, Beykoz da Karagümrüğü 3-1 yendi

Dün şild maçlarına Taksim ve Şeref stadında devam edildi:

Taksim stadyomundaki karşılaşmalar:

Topkapı - Eyüp müsabakası Eyüplular gelmediğinden yapılamadı. İkinci karşılaşma olan Karagümrük - Beykoz müsabakası ise çok tatsız bir şekilde oynandı ve neticede 1-3 Beykozlular galip geldiler.

Hakem Nuri Bototun idaresindeki bu müsabakaya takımlar şu kadrolarıyla çıkmışlardır:

Beykoz: Sefa - Halid, Mehmet - Galip, Kemal, Sadettin - Turhan, Bilâl, Salt, Şahap, Todorî.

Karagümrük: Ferit - Necdet, Mahmut - Rauf, Tarık, Salt - Necati, Nuri, Mehmet, Aziz, Saim.

Rüzgârı arkalarına alan Karagümrükçülerin emniyetle başlayan müsabakanın 7 nci dakikasında Şahap geriden aldığı pası iyi kull-

narak Beykoz lehine ilk golü attı.

Ondan sonra bütün karşılıklı fakat neticesiz hücumlarla oynandı, iki taraf da derli toplu bir oyun çıkaramadıklarından çok zevksiz cereyan eden bu devrenin sonlarına doğru Karagümrük sağcı Nuri beraberliği temin ettiyse de hemen akebinde Şahabın güzel bir pasıyla Beykoz sağağı Turhan takımı tekrar galip vaziyete sokmuş ve ilk devre böylece 2 - 1 Karagümrük aleyhine bitmiştir.

İkinci kısımda rüzgârın da yardımıyla daha üstün oynamaya başlayan Beykozlular rakip taraf müdafaasının enerjisi ve kendi aralarında da beraberlik tesis edememeleri yüzünden gol çıkaramadılar. İkinci devre ortalarında Şahap şahsi bir gayretle üçüncü Beykoz golünü de (Sonu Sa. 4 Sü. 5)

Dün Vefanın karşısında büyük bir muvaffakiyet gösteren Kasımposhanın genç oyuncular...

Taksim liki maçları

Şişli Kurtuluşu, Arnavutköy Eseyanı yendi

Dün sabah Taksim stadyomunda stad liki müsabakalarına devam edildi. İlk olarak oynanan Arnavutköy - Eseyan ikinci takımlar maçı 2-0 Arnavutköy lehine, Şişli - Kurtuluş ikinci takımları müsabakası da tarafların birer golü ile berabere bittikten sonra, Arnavutköy ile Eseyan birinci timleri karşılaşmışlardır. Mütevazin şekilde oynanan bu oyunun ikinci devresinde, fırsattan istifade etmesini daha iyi beceren Arnavutköylüler, müsabakanın yegâne sayısını kaydederek galip gelmişlerdir.

Gayrifedere klüplerin son karşılaşması Şişli ve Kurtuluş A takımları beyninde ve büyük bir kalabalık önünde olmuştur.

İzmirli Vahabın çalıştırdığı Şişli klübü, bilhassa ilk devrede çok üstün bir oyun çıkararak, Suldur, Vahab ve Diranın ayağıyla üç gol kaydetmiştir.

İkinci devrede Kurtuluş merkez muhacimi takımının yegâne sayısını kaydettikten sonra, müsabaka durgunlaşmış ve netice değişmeden 3-1 Şişli lehine nihayetlenmiştir.

Kemikleri kırılan hasta

(5 inci Sayfadan devam.)

Hayatı, insanlığı o kadar içten tahlil ediyor ki...

— Dert başa gelmeyince yaşamının kıymeti anlaşılmıyor. Vücudu sağlam bir insan hergün, her saat bu nimetin büyüklüğünü takdir etmelidir. Çünkü, sıhhat bulunmaz bir şeydir. Sonra insan yapmak istediği bir çok şeyleri yapar. Düşünüp yapamamak yok mu, işte bu çok acıdır...

Hastahane de hassasiyet her yerden fazladır. Vaktiyle mektepte iken imtihanı girecek arkadaşlar şöyle konuşurduk:

— Şu imtihanımız yemek zamanı yaklaşırsa...

Bunun sebebi vardı. Muallim ve mü meyizler, yemek zamanı yaklaşırken talebeyi uzun uzadıya sıklamaz, şöyle bir kaç sual sorup numarayı atarlardı.

Fakat yemekten sonra kahve içilirken talebe terler, sonu gelmez sual yağmuru altında bocalar, şaşalardı. Hastahane de çok defa bunu düşündüm. Bu rada karnı tok olanlar, aç ve ızdıraplılarla hemen hemen hiç alakadar olmaz veya alakadar olmak istemezler. Fakat ızdırap duyan, karnı aç olanlar birinciler gibi değildirler. Hayat da böyle değil mi?

Düzceli Ahmetten bahsediyordum.

On bir aydır tedavide bulunan Ahmet, bir iki ameliyat daha olduktan sonra kurtulacak. Fakat kaburgasız kalacakmış... Yaşayacak ya... Onun içindir, ki ameliyattan korkusu yok.

MUTEFERRİK

Fatihte basılan gizli mezbaha

Fatih zabitasına Karagümrükte Hasibe adında bir kadının evinde körpe eşekler kesilerek satıldığı haber verilmiş ve zabıta cürmü meşhurat yaparak büküttü ticaretle uğraşanları yakalamışlardır.

Yapılan araştırmada evin bahçesin deki bodrum katında bir şey ele geçirilmemiş, fakat kadının çamaşırları bulunan büyük bir sandık dikkati çekmiştir.

Sandık açıldığı vakit derisi yüzülmüş bir buçuk yaşlarında bir körpe eşek meydana çıkmıştır. Tahkikata devam edilecektir.

Birinci sınıf Operatör Dr CAFER TAYYAR

Umumi cerrahlı ve sinir, dimağ estetik cerrahisi mütehassısı

Paris Tıp Fakültesi S. asistanı, erkek, kadın ameliyatlari, dimağ estetik "yüz, meme, karın buruşukluğu ve gençlik ameliyatı". (Nasaiye ve doğum mütehassısı.)

Muayene sabahları 8 den 10 a kadar **Meccanen** Öğleden sonra ücretlidir. Tel. 44086 Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli hanı.

Dr Nihad Tözge
Cilt - Frengi ve diğer Zührevi hastalıklar birinci sınıf mütehassısı
Babıali cad. Villayot konagi Herfel Tayyare Cemalettin karşısı. 17
Telefon 21942
Öğleden akşama kadar hastalarını kabul eder
Pazarları, Perşembe günleri saat 16,5 dan 17,5 a kadar
yalnız 25 kuruş mukabilinde Hava Kurumu menfesine muayene ve damar içine enjeksiyonlar yapılır.

ve operet parçaları. 2250 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Son.

29 — K. sani — 938 Cumartesi.

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Safiye: Pişano ve keman refakatle. 19,30 Konferans: Selim Sırrı Tarcan (çocuk terbiyesi). 19,55 Borsa haberleri. 20 Sadi Hoşses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Semahat Özdenes ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra: 1 — Vagner: Lohengrin prelude. 2 — Rimsky - Korsakoff: Scheherazade. 3 — Morena: Straubfedern. 4 — Sibelius: Valse triste. 5 — Clinkale doute. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Son.

TIRYAKİ 1000 SİGARAYA BEDELLİ

25 İNCE SİGARA 15 KURUŞ
20 KALIN SİGARA

Haftalık Radyo Programı

24 — K. sani — 938 Pazartesi

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 ocuklara masal: Bayan Nine tarafından. 19 Bayan İnci: Şan keman ve piyano refakatle. 19,30 Memleket şarkıları: Malatyalı Fahri Kayahan tarafından. 19,55 Borsa haberleri. 20 Rıfat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,50 Havadis. 21,05 Plâkla Türk musikisi. 21,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

25 — K. sani — Salı

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 18,45 Eminönü Halkevi neşriyatı kolu namına Nusret Sefa. 19 Nebil oğlu İsmail Hakkı refakatle Türk musikisi ve halk şarkıları. 19,30 Konferans: Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi namına Doktor Kâzım Nuri İçören (Güneş ve sağlık). 19,55 Borsa haberleri. 20 Klâsik Türk musikisi: Okuyan Nuri Halil, keman Beşat, kemence Kemal Niyazi, tanbur Dürrü Turan, kanun Vecihe, nısıfye Selâhattin Candan, ut Sedat. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Vedî Rıza tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra: 1 — Beethoven: Fidelio overture.

2 — Massenet: Le Cid suite. 3 — Strich: Sfringende Knosfen valse. 4 — Rubinstein: Romanze. 5 — Drigo: Pas d'Action. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22,50 Son haberler ver ertesi günün programı. 23 Son.

26 — K. sani — 938 Çarşamba

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 12,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 18,45 Eminönü Halkevi neşriyatı kolu namına Nusret Sefa. 19 Nebil oğlu İsmail Hakkı refakatle Türk musikisi ve halk şarkıları. 19,30 Sıhhi Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil. 19,55 Borsa haberleri. 20 Mustafa ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Nezihe tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra: 1 — Bizet: L'Arlesienne suite. 2 — Tchaikovsky: Nocturne. 3 — Lehar: La vevue joyeuse. 4 — Gabriel - Marie: Rhapsodie chino ise. 5 — Seröder: Napoléon. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Son.

27 — K. sani — 938 Perşembe

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Çocuk tiyatrosu: (Tütil ve Mütil istikbal diyarında). 19 Radife ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Seftik. 19,55 Borsa haberleri. 20 Cemal Kâmil ve arkadaşları ta-

rafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Fasil Saz Heyeti: Okuyanlar: İbrahim Ali, Küçük Safiye; kanun Muammer, klarinet Hamdi, tanbur Selâhattin, ut Cevdet Kozan, keman Cevdet. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra refakatle Bedriye Tüzün Şan. 21,45 Orkestra: 1 — Maillart: Les dragons de Villars overture. 2 — Rimsky - Korsakoff: Leconte du Tsar Saltan. 3 — Sarasate: Romanza Andaluza. 4 — Glazounov: Bachanal. 5 — Bsehaikovsky: Divrtimento. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Son.

28 — K. sani — 938 Cuma

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla Türk musikisi. 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 18,45 Sözsüz Türk musikisi. 19 Konferans: Ali Kâmi Akyüz (Çocuk terbiyesi). 19,30 Beyoğlu Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil (Bir kavuk devrildi). 19,55 Barsa haberleri. 20 Necmettin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Hava raporu. 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Bayan Muzaffer Güler ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. (Saat ayarı). 21,15 Orkestra: 1 — Verdi: La forza del destino overture. 2 — Tchaikovsky: Romance. 3 — Bellini: Norma fantaisie. 4 — Tchaikovsky: Valse 5 — Schubert: Der vanderer. 22,15 Ajans haberleri. 22,30 Plâkla sololar, opera

MAZHAR N. RETHOR

Türkiye İş Bankası

Neş'e

Kurucu

KUMBARA

TÜRKİYE İŞ BANKASI

KURUNA abone olunuz ve abone ediniz

Istanbul sıhhi müesseseler artırma ve eksiltme komisyonundan:

Eksiltmeye konulan iş : Şişli Çocuk hastahanesinde yapılacak kalorifer tesisatı.
 Kesif bedeli : 16923 lira 94 kuruş.
 Muvakkat garanti : 1270 lira.
 İstanbul Şişli Çocuk hastahanesi'nin kalorifer tesisatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
 1 Ekisilme 2/2/938 Çarşamba günü saat 15 de Çağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyon tarafından yapılacaktır.
 2 — Mukavele, eksiltme bayındırılık işleri genel hususî ve fennî şartnameleri, proje ve kesif hülâsasıyla buna müteferri diğer evrak 85 kuruş mukabilinde komisyondan alınabilir.
 3 — İstekliler cari seneye ait ticaret odası vesikasıyla 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe benzer 10.000 liralık iş yaptıklarına dair Nafia Vekâletinden almış oldukları müteahhitlik vesikalarıyla birlikte muvakkat garanti makbuz veya banka mektuplarını havi teklif zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (173)

Istanbul Belediyesi İlânları

Yağmur iskaralarına lüzumu olan 50 tane süzgeçli kova açık eksiltmeye konulmuştur. Bunların hepsine 525 lira bedel tahmin edilmiştir. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 61 lira 87 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 25-1-938 salı günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (158)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

1 — Vasfı ve örneğine uygun ve on dört bin dört yüz yirmi lira kıymet takdir edilen iki yüz altı kilo metre ağır sahra kablosu 25 - 1 - 1938 salı günü saat (10) da kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
 2 — Şartnamesi parasız Komisyondan alınabilecek, bu eksiltmeye girmek isteyenlerin (1091) lira (50) kuruşluk ilk teminat ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar Komisyona vermiş olmaları. (20) (66)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Görülen lüzuma binaen 7-2-1938 Pazartesi günü saat 15,30 da yapılacak ilân edilen küçük yol ve bulon eksiltmesi 23-2-1938 Çarşamba günü saat 15,30 a tehir edilmiştir. (433)
 Muhammen bedeli 66.300 lira olan 85.000 adet Şöminman takozu 10-3-938 perşembe günü saat 15,30' da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.
 Bu işe girmek isteyenlerin 4565 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafia Müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.
 Şartnameler 330 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (399)

İlânlarınız için yalnız
20335 No. telefon
 ediniz

1938

**Matbuat
 Almanagi
 ÇIKTI!**

Kütüphanenizin en güzel eseridir.
 1937 yılının tarihi, en meşhur muharrirlerin makaleleri — Gündelik, haftalık, aylık gazete ve mecmuaları da isimlerini gördüğünüz bütün muharrirlerin resimleri, istatistikler, — faydalı bilgiler.

Fiyatı 50 Kuruştur
 Bütün kitapçılarda arayınız
 Toptan satış yeri: İstanbul BASIN KURUMU — Taksim.

Dr. İhsan Sami
Öksürük şurubu

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için nek te sirli ilaçtır. Her eczanede ve eczane depolarında bulunur.

**X 9 un
 Maceraları**

Büyük bir cild halinde. Yalnız resimlerden ibaret. İçindeki küçük konuşmalarla hiç yorulmadan X 9 un harikulâde maceralarını takip etmiş olursunuz.

X 9 u

sizin gibi çocuklarınız da çok sever. Bu onların aynı zamanda eğlenceli bir okuma kitabı da olur.

Fiyatı: 30 kuruştur

Çocuklarınızı teşvik ediniz. Hafta-ıklarından ayıracakları küçük yetkûnlarla bu küçük rakamı kısa bir zamanda elde ederek

X 9 un

maceraları kitabından birer tane edinebilirler.

Müracaat yeri

Ankara caddesi VAKIT kütüphanesi

Meccanî muayene

Perşembe günleri saat 2 den 5 e kadar Ortaköy Taşbasamak Palangada 25 numarada Doktor Mümtaz Gürsoy fakirleri parasız muayene eder.

Kumbârâ biri

1000 yapâr

**TÜRKİYE
 CUMHURİYETİ**

ZİRAAT BANKASI

VADELİ

TÜRK · TİCARET · BANKASI

